

Kadeversterking A5H tranche 1

Compensatieplan

*Achterwaterschap, Dwarsgang, Kromme Elleboog,
Smoutjesvliet en Ammersekade*

sterke dijken

schoon water

Document-id	PPTP100535-1053040116-5544
Auteur	Jochem Groenevelt (WSRL) en Saskia Muilwijk (BWZ)
Komt voort uit werkpakket	4.3
Nr. documenttoets	-

Versie	Datum	Auteur	Wijzigingen
0.1	28-01-2025	Jochem Groenevelt en Saskia Muilwijk	Concept ter review WSRL
1.0	5-2-2025	Jochem Groenevelt en Saskia Muilwijk	Review WSRL verwerkt
1.1	7-2-2025	Jochem Groenevelt en Saskia Muilwijk	Concept ter review PZH
1.2	27-3-2025	Jochem Groenevelt en Saskia Muilwijk	1 ^e Ronde review provincie verwerkt en 2 ^e concept ter review PZH
1.3	29-4-2025	Jochem Groenevelt en Saskia Muilwijk	2 ^e Ronde review provincie verwerkt en 3 ^e concept ter review PZH
2.0	19-05-2025	Jochem Groenevelt en Saskia Muilwijk	Definitieve versie

Bijdrage	Persoon	Organisatie
Opdrachtgever document	A.J. (Arco) van Houwelingen	Waterschap Rivierenland
Inhoudelijke bijdrage	C. Fokker, J. Groenevelt en S. Muilwijk	Ecoresult, Waterschap Rivierenland, BWZ Ingenieurs
Kwaliteitsborging		
Vrijgegeven door Waterschap Rivierenland	J. van Zandwijk	Waterschap Rivierenland

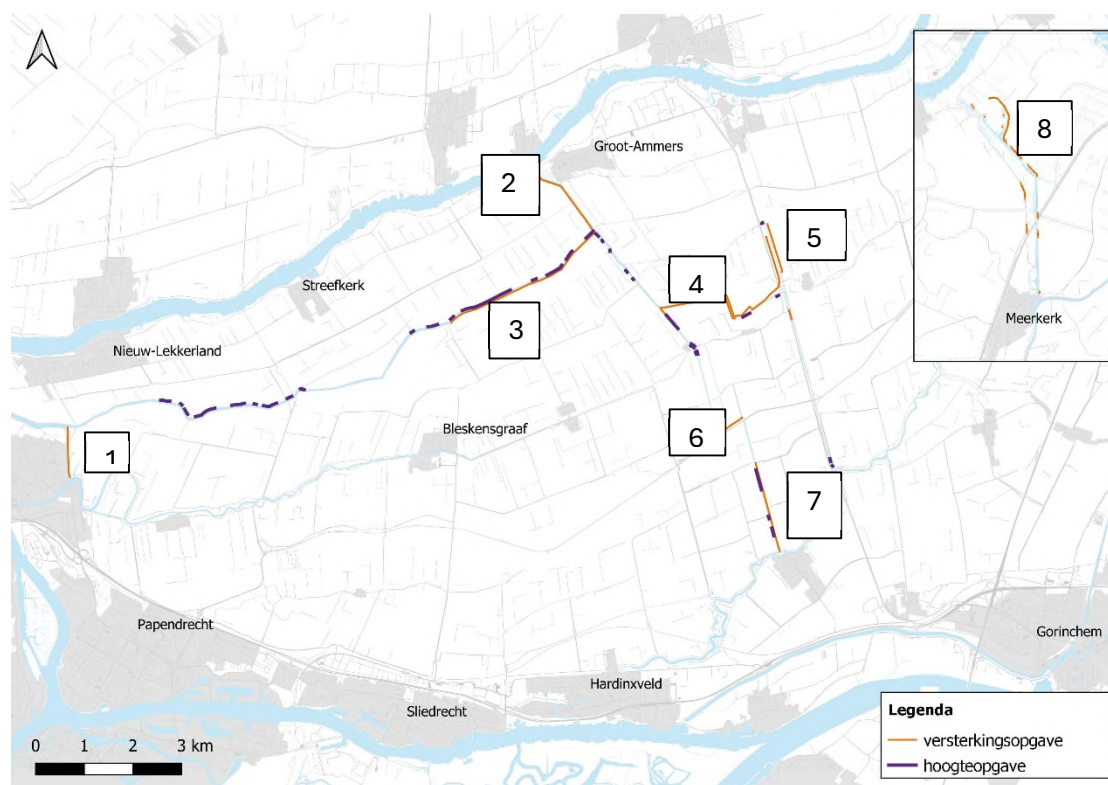
Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Kadeversterking A5H tranche 1.....	4
1.2	Totstandkoming compensatieplan.....	5
1.3	Leeswijzer.....	5
2	Beleidskaders natuur en landschap.....	7
2.1	Beleidsregels NNN provincie Zuid-Holland	7
2.2	Wezenlijke kenmerken en waarden NNN	9
2.3	Overige waarden – Belangrijk Weidevogelgebied	10
2.4	Planologie.....	10
2.4.1	NNN	10
2.4.2	Omgevingsplan	11
2.4.3	Kwalitatieve verplichting	11
3	Berekening compensatieopgave	12
3.1	Nee, tenzij-toets.....	12
3.2	Compensatieopgave.....	12
3.2.1	Natuurbeheertype bestaand (ruimtebeslag NNN)	12
3.2.2	Natuurbeheertypen ambitie.....	16
3.2.3	Tijdelijk gebruik.....	19
3.2.4	Natuurbeheertypen bestaand met kwaliteitstoeslag.....	20
3.2.5	Belangrijk Weidevogelgebied	21
3.2.6	Conclusie compensatieopgave	28
4	Uitwerking compensatielocaties	30
4.1	Compensatielocatie EVZ Achterwaterschap en EVZ Dwarsgang.....	31
4.2	Perceel Geerweg Natuur- en Vogelwacht de Alblasserwaard	35
5	Conclusie	39
	Bijlage 1 Instemming inzet perceel Geerweg Natuur- en Vogelwacht	41
	Bijlage 2 onderbouwing Staatsbosbeheer perceel Geerweg Natuur en Vogelwacht	41

1 Inleiding

1.1 Kadeversterking A5H tranche 1

Waterschap Rivierenland (WSRL) is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de regionale waterkeringen in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Het waterschap heeft in het kader van het project Kadeversterking regionale keringen A5H-tranche 1 vastgesteld dat een deel van de kades langs Kade Kortland, het Achterwaterschap, de Kromme Elleboog, de Peursumsche Vliet, de Ammersche Boezem, de Dwarsgang, de Smoutjesvliet en de Zouweboezem (provincie Utrecht) niet voldoen aan de veiligheidsnormering (Figuur 1-1). Daarom is onderzocht welke maatregelen nodig zijn om deze kades op orde te brengen. Dit onderzoek heeft geleid tot ontwerpen voor versterking en/of ophoging van de bestaande kades langs de betreffende boezemwateren. Dit compensatieplan betreft de kades Achterwaterschap, Dwarsgang, Kromme Elleboog, Smoutjesvliet en Ammersekade binnen de provincie Zuid-Holland, die versterkt (en opgehoogd) moeten worden. Voor Kade Kortland is een apart compensatieplan opgesteld. Bij de Peursumsche Vliet wordt geen NNN en belangrijk weidevogelgebied geraakt.

Figuur 1-1 Regionale keringen tranche 1 met een waterveiligheidsopgave
 (1=Kade Kortland, 2=Ammersekade, 3=Achterwaterschap, 4=Dwarsgang, 5=Smoutjesvliet, 6=Kromme Elleboog, 7=Peursumsche vliet, 8=Zouweboezem)

Bij de versterkingsmaatregelen gaat het om het ophogen van de kade en verstevigen van het grondlichaam. Het ophogen gebeurt zoveel als mogelijk op dezelfde plek als de huidige kruin van de kade. Door een wat vlakker talud naar de teensloot te realiseren, wordt er meer tegendruk gegeven naar de kruin en is de totale kade stabiel. Dit kan alleen door de teensloot op te schuiven naar de kant van de polder, omdat het boezemwater van dezelfde omvang moet blijven voor het peilbeheer

van heel de Alblasserwaard. We verplaatsen de teensloot gemiddeld genomen over een afstand van 5 tot 10 meter. Door het verplaatsen van de teensloot raken we diverse waarden in het gebied.

Door uitvoering van de versterkingsmaatregelen worden duurzame en toekomstbestendige kades gerealiseerd. De kadeversterking draagt bij aan het tegengaan van overstromingen en wateroverlast en beschermt daarmee de functies in het gebied. Daarnaast heeft de kadeversterking op sommige locaties een positief effect op de (ecologische) waterkwaliteit en wordt langs delen van het Achterwaterschap en de Dwarsgang samen met de provincie Zuid-Holland invulling gegeven aan de wens om daar een ecologische verbindingszone te realiseren. Helaas raakt de kadeversterking op sommige plekken gronden die binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vallen of als Belangrijk Weidevogelgebied zijn aangewezen. In dit compensatieplan onderbouwen we conform de Zuid-Hollandse omgevingsverordening (ZHOV) de benodigde compensatie voor de verschillende waarden in het gebied. We beschrijven wat we precies raken, welk effect dit heeft op de (natuur)waarden, wat de daaruit volgende compensatieopgave is en hoe we deze compensatie realiseren.

Bij de ontwerpen voor de kadeversterking is onder andere gelet op waterveiligheid, ruimtebeslag, effecten op de omgeving en (maatschappelijke) kosten. Op basis van de totale belangenafweging is de conclusie dat er geen reële alternatieven zijn in ruimtebeslag en technische maatregelen, waarmee de invloed op het NNN en Belangrijk Weidevogelgebied verder kan worden verkleind. De kades liggen immers waar ze liggen en moeten ter plaatse worden versterkt om de veiligheid van het achterland te waarborgen.

1.2 Totstandkoming compensatieplan

Het voorliggende compensatieplan betreft een overkoepelend compensatieplan voor heel tranche 1 van de kadeversterking A5H binnen de provincie Zuid-Holland, met uitzondering van Kade Kortland. Voor dit kadetraject is een separaat compensatieplan opgesteld. Voorliggend compensatieplan hoort bij meerdere projectbesluiten, waar gebieden die vallen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) geraakt worden met de kadeversterking. Dit zijn Projectbesluit Achterwaterschap, Dwarsgang, Kromme Elleboog en Smoutjesvliet en Projectbesluit Ammersekade. We hebben gekozen voor een overkoepelend plan om de totale compensatieopgave zo veel mogelijk optimaal en in samenhang in te kunnen vullen.

In september 2023 is een nee, tenzij-toets in het kader van de Omgevingsverordening Zuid-Holland opgesteld (besluit op 1 november 2023 met zaaknummer Z-23-434688). In deze nee, tenzij-toets is uitgegaan van globale ontwerpen voor de kadeversterking. De opgave voor compensatie is daarmee worst-case benaderd. In het afgelopen jaar zijn de ontwerpen verder uitgewerkt en geoptimaliseerd, waardoor de compensatieopgave nauwkeuriger in beeld is gebracht en ook minder groot is geworden. Hoofdstuk 3 gaat hierop in.

Dit compensatieplan is in overleg met de provincie Zuid-Holland opgesteld.

1.3 Leeswijzer

De noodzaak voor compensatie is ingebed in de vigerende wet- en regelgeving. In hoofdstuk 2 worden de beleidsregels van de provincie Zuid-Holland voor het NNN benoemd. Ook worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurbeheertypen die we raken beschreven. En is er aandacht voor overige waarden, zoals Belangrijk Weidevogelgebied. Hoe groot de compensatieopgave als gevolg van de kadeversterking is, staat in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 laten we zien hoe we invulling geven aan de compensatieopgave. Per compensatielocatie beschrijven we onder andere de situatie en de voorziene inrichting. Daarbij beschrijven we hoe we voor de periode daarna om willen gaan met het beheer en onderhoud van de compensatielocaties. In de conclusie in

hoofdstuk 5 onderbouwen we dat het voorliggende compensatieplan in voldoende mate de compensatieopgave invult.

2 Beleidskaders natuur en landschap

De kadeversterking raakt op enkele plekken gronden die binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vallen of als Belangrijk Weidevogelgebied zijn aangewezen. Op onderstaande kaart (Figuur 2-1) is zichtbaar gemaakt waar het huidige NNN-gebieden (groen) en Belangrijk Weidevogelgebied (geel) liggen ten opzichte van de te versterken kades (oranje lijnen). De te versterken kades zijn alle kadeversterkingen behorend bij het project 'Kadeversterking regionale keringen A5H-tranche 1'. De Ecologische Verbindingszones zijn op de kaart niet weergegeven. Deze gebieden liggen ten zuiden van het Achterwaterschap en langs de Dwarsgang. Voor de delen die door de kadeversterking worden geraakt, zijn later in het rapport kaartjes toegevoegd waar er meer ingezoomd is op de specifieke locatie. Op de kaart zijn de volgende kades weergegeven:

1. Kade Kortland (geen onderdeel van dit compensatieplan)
2. Ammersekade
3. Achterwaterschap
4. Dwarsgang
5. Smoutjesvliet
6. Kromme Elleboog
7. Peursumsche Vliet (geen onderdeel van dit compensatieplan)

2.1 Beleidsregels NNN provincie Zuid-Holland

De regels voor het NNN zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening van de Provincie Zuid-Holland (ZHOV) en nader uitgewerkt in de 'beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013' (beleidsregel compensatie 2013). Voor NNN geldt het Nee, tenzij – principe. Binnen het NNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reëel alternatief is, deze geen schadelijke effecten op de aanwezige (natuur)waarden hebben of daar waar nodig deze gecompenseerd worden conform de procedure. Het begrip 'wezenlijke kenmerken en waarden' van het NNN is beschreven in de 'beleidsregel compensatie natuur, recreatie, en landschap Zuid-Holland 2013' en gaat om de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de beoogde natuurkwaliteit en de abiotische kenmerken van het gebied. Bij de invulling van de compensatie wordt ook nog gekeken naar de 'spelregels EHS', wat een gezamenlijke uitwerking is van rijk en provincies uit 2006.

De natuurdoelen zijn vastgelegd in het Natuurbeheerplan Zuid-Holland 2025 en de aanwijzingsbesluiten voor Natura2000-gebieden. In Zuid-Holland geldt voor het NNN dat externe effecten niet getoetst hoeven te worden.

Figuur 2-1 Ligging kadeversterkingstrajecten ten opzichte van het bestaande NNN en Belangrijk Weidevogelgebied

Compensatie

In overeenstemming met de 'beleidsregel compensatie 2013' is er sprake van een compensatieopgave vanwege het wegnemen van NNN voor diverse natuurtypen. In artikel 5 van deze beleidsregel is beschreven aan welke voorwaarden de compensatie moet voldoen:

1. De compensatie mag niet leiden tot een netto verlies van areaal, kwaliteit en/of samenhang van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied.
2. De compensatie wordt in principe niet aangewend om reeds vastgesteld natuur-, recreatie- en/of landschapsbeleid uit te voeren of de uitvoering daarvan te versnellen.
3. Onverminderd het bepaalde in het zesde lid wordt aan een compensatieverplichting niet voldaan door het uitvoeren van maatregelen waarvoor overheidssubsidie is of wordt verkregen dan wel waarvoor reeds verplichtingen zijn aangegaan.
4. Onverminderd het bepaalde in het zevende lid, vindt de compensatie plaats (voorkeursladder):
 - a. door fysieke compensatie met dezelfde natuur-, recreatie- of landschapswaarden als die door de ingreep verloren zijn gegaan aansluitend aan of nabij het gebied van de ingreep met dien verstande dat een duurzame situatie ontstaat;
 - b. indien fysieke compensatie met dezelfde natuur-, recreatie- of landschapswaarden als in het vorige onderdeel bedoeld redelijkerwijs onmogelijk is, door fysieke compensatie met kwalitatief vergelijkbare waarden aan of nabij het gebied van de ingreep dan wel door fysieke compensatie elders, of;
 - c. indien ook dat redelijkerwijs onmogelijk is, door financiële compensatie.
5. In samenhang met het gestelde in het vierde lid, sub a geldt dat als de ontwikkeltijd van de vervangende natuur-, recreatie- en/of landschapswaarden meer dan 5 jaar bedraagt, de fysieke compensatie wordt vermeerderd met een kwaliteitstoeslag in hectares. Deze kwaliteitstoeslag bedraagt 1/3 bij een ontwikkeltijd tussen 5 en 25 jaar en 2/3 bij een ontwikkeltijd tussen 25 en 100 jaar.
6. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid mag areaalverlies ook worden gecompenseerd door de aanleg van een nog niet gerealiseerd deel van een ecologische verbinding.
7. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en in afwijking van de voorkeursladder als bedoeld in het vierde lid mag areaalverlies ook worden gecompenseerd door kwaliteitsverbetering bij ingrepen in gebieden die behoren tot de EHS 'op het land', voor zover aangeduid als waternatuurgebied of buitendijks gelegen, en bij ingrepen in wateren die behoren tot de EHS 'grote wateren en Noordzee' voor zover provinciaal ingedeeld.

Na de doorlopen nee-tenzij-procedure in 2023 en de uitwerking van de ontwerpen van versterkingsopgaven van de kades, is een compensatieopgave overgebleven. Deze overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd conform de hierboven genoemde 'beleidsregel compensatie 2013' en de ZHOV. Hierin is opgenomen dat het overblijvende effect aan het NNN volledig gecompenseerd moet worden met een (bepaalde) toeslag. Die toeslag is afhankelijk van de snelheid waarmee de natuurcompensatie de benodigde natuurwaarde behaalt. Het bepalen van de benodigde kwaliteitstoeslag gebeurt op basis van de huidige kwaliteit, die gecompenseerd moet worden en de spelregels EHS uit 2006. Per natuurstype wordt de toeslag bepaald en onderbouwd.

Dit compensatieplan dient als onderbouwing van de ontheffingsaanvraag, waarmee conform artikel 7.109 (instructieregels voor natuurnetwerk Nederland) van de omgevingsverordening wordt aangetoond dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijft.

2.2 Wezenlijke kenmerken en waarden NNN

In Zuid-Holland zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze natuurdoelen zijn vastgelegd in het Natuurbeheerplan Zuid-Holland en de aanwijzingsbesluiten voor Natura2000-gebieden. De kadeversterkingen vinden niet

plaats binnen de grenzen van de Natura2000-gebieden. Daarom is er geen effect en worden deze in dit compensatieplan verder niet behandeld.

De kaart van het natuurbeheerplan is geactualiseerd op basis van de inventarisatie (Ecoresult B.V. (2023). *Inventarisatie kadetrajecten Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.*), die het waterschap heeft laten uitvoeren naar de natuurwaarden van de kades. Het natuurbeheerplan geeft daarmee de actuele natuurwaarden weer op de verschillende kadetrajecten. We kunnen daarmee vaststellen welke bestaande (of nog te ontwikkelen) natuurbeheertypen we raken met de kadeversterking. Dit geldt voor de volgende natuurbeheertypen (zie ook Kaarten ruimtebeslag op NNN per kadetraject in hoofdstuk 3):

- N10.02 vochtig hooiland
- N12.02 kruiden- en faunairijk grasland
- N13.01 vochtig weidevogelgrasland
- N05.03 veenmoeras (geen onderdeel natuurbeheerplan)

2.3 Overige waarden – Belangrijk Weidevogelgebied

Weidevogels broeden in uitgestrekte en kruidenrijke graslanden met een open structuur in de grasmatten. Hun leefomgeving is open en uitgestrekt. Weidevogels blijven bij voorkeur uit de buurt van bosjes, bomenrijen, bebouwing, wegen, fietspaden en wandelpaden.

De provincie is een belangrijk bevoegd gezag voor de bescherming van de natuur en het landschap en dus ook voor weidevogels. Om (ruimtelijke) aantasting van weidevogelgebieden te voorkomen heeft zij gebieden aangewezen als Belangrijk Weidevogelgebied. In grote delen van de Alblasserwaard zijn de polders aangewezen als Belangrijk Weidevogelgebied.

Belangrijk Weidevogelgebied overlapt nooit met de kades zelf. De begrenzing ligt op circa 60 m van de kadekruin of op de teensloot. Voor de kadeversterking wordt in de meeste gevallen de teensloot verplaatst, waardoor bij sommige kadeversterkingen sprake is van overlap met Belangrijk Weidevogelgebied.

In artikelen 7.43j (gebiedstype: beschermingscategorie 2 belangrijk weidevogelgebied) en 7.43g (compensatie weidevogelgebieden etc) van de Omgevingsverordening van de Provincie Zuid-Holland is vastgelegd dat significante aantastingen van Belangrijk Weidevogelgebied moet worden gecompenseerd.

‘Voor zover een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 7.43a, een significante aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden, wordt deze aantasting gecompenseerd.’

In paragraaf 0

Belangrijk Weidevogelgebied wordt dit verder uitgewerkt.

2.4 Planologie

2.4.1 NNN

Als gevolg van de verplichte natuurcompensatie op basis van de vigerende wet- en regelgeving moeten diverse locaties onderdeel worden van het begrensde NNN en deels uit het NNN worden verwijderd. Door de realisatie van de kadeversterking moet er uitvoering worden gegeven aan dit compensatieplan, waarvoor de herbegrenzing van de NNN noodzakelijk is. Naast de percelen die

onderdeel zijn van dit compensatieplan, moeten de percelen die tot de ingerichte EVZ gaan behoren, ook worden toegevoegd aan het NNN of als gerealiseerd worden aangemerkt.

De werkwijze voor het aanpassen van de NNN wordt nader afgestemd tussen het waterschap en de provincie.

2.4.2 Omgevingsplan

Voor de langdurige instandhouding van de compensatielocaties, alsook de EVZ, is het noodzakelijk om de activiteit/bestemming in het Omgevingsplan om te zetten van 'Agrarisch met waarden' naar 'Natuur'. Bij de gemeente Molenlanden is het huidige omgevingsplan een tijdelijk omgevingsplan (het oude bestemmingsplan) vanwege de overgangssituatie door de nieuwe wetgeving van 1 januari 2024. Dit betekent dat het Omgevingsplan nog niet in het DSO (digitale omgevingsstelsel) staat. Daarom kan dit omgevingsplan niet met een projectbesluit worden aangepast.

De in te richten natuur heeft dus nu de activiteit/bestemming 'Agrarisch met waarden'. Binnen deze bestemming is behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden mogelijk. De compensatielocaties en EVZ kunnen daarom worden ingericht, zonder de activiteit/bestemming aan te passen. Aangezien de werkzaamheden passend zijn binnen de huidige activiteit/bestemming kan hiervoor geen BOPA worden aangevraagd. Deze procedure is namelijk bedoeld voor buitenplanse activiteiten die niet binnen het geldende omgevingsplan kunnen worden uitgevoerd. Dat is hier dus niet aan de orde.

Een aanpassing van het omgevingsplan via een projectbesluit is dus niet mogelijk in de huidige situatie. Ook het aanvragen van een BOPA kan niet, omdat de werkzaamheden passend zijn binnen de huidige activiteit/bestemming. Daarom is er met de gemeente overlegd hoe de juiste activiteit op deze locaties kan worden vastgelegd. Er is afgesproken dat de gemeente de wijzigingen uit het projectbesluit meenemen op het moment dat zij hun (nieuwe) omgevingsplan opstellen. De gemeente Molenlanden is daar nu druk mee bezig. Ze gaan per thema of gebied het Omgevingsplan opstellen. De gemeente kan momenteel echter nog geen planning afgeven wanneer het omgevingsplan voor deze delen is afgerond.

In het Projectbesluit wordt beschreven welke wijzigingen in het Omgevingsplan nodig zijn. Als het projectbesluit is vastgesteld en goedgekeurd, dient het waterschap, om de afspraak met de gemeente te bekrachtigen, een officieel verzoek in bij de gemeente Molenlanden om de gewenste wijzigingen op te nemen in het omgevingsplan. Dit verzoek wordt in het eerste kwartaal van 2026 verwacht.

2.4.3 Kwalitatieve verplichting

Voor een extra borging dat de gronden een natuurinrichting houdt, wordt een kwalitatieve verplichting op het perceel gelegd. In de kwalitatieve verplichting wordt vastgelegd dat het betreffende perceel beheerd moet worden overeenkomstig het natuurbeheertype en datgene moet nalaten wat de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten in gevaar brengt of verstoort. Daarnaast wordt vastgelegd dat deze verplichting bij verkoop van de grond overgaat op de nieuwe eigenaar. Dit vindt plaats bij de notaris.

3 Berekening compensatieopgave

3.1 Nee, tenzij-toets

Tijdens de Verkenningfase van het project zijn mogelijke alternatieven voor de kadeversterking naast elkaar gezet en afgewogen en is het voorkeursalternatief bepaald. Om de effecten van het voorkeursalternatief op het NNN in beeld te krijgen is dit verwerkt in de nee, tenzij-toets (besluit op 1 november 2023 met zaaknummer Z-23-434688), die is opgesteld door Ecoresult BV in opdracht van waterschap Rivierenland in september 2023. De conclusie van de toets is dat de voorgenomen activiteiten op het onderdeel natuur geen belangrijke negatieve effecten heeft, mits de daarbij behorende (mitigerende) maatregelen zullen worden getroffen en de compensatie wordt uitgevoerd. Daarbij geldt dat de kadeversterking is aan te merken als een activiteit van groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn.

In de nee, tenzij-toets is onderbouwd dat het natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland weliswaar geraakt wordt door de kadeversterkingswerkzaamheden, maar dat dit een tijdelijk effect is. Naderhand kan dit natuurbeheertype weer terug tot ontwikkeling komen. Er wordt ook oppervlak toegevoegd, omdat er op de meeste plekken bredere bermen langs de kade komen. Over het algemeen betreft het in de huidige situatie matig tot slecht ontwikkelde vegetatie. De kadeophoging maakt dit niet beter of slechter. Wellicht dat met het juiste beheer kwaliteitswinst behaald kan worden. Het beheer valt onder het reguliere beheer van het waterschap. Dit staat echter los van de kadeversterking en dit compensatieplan.

Een compensatieplicht is voor dit natuurbeheertype dan ook niet aan de orde. Hier wordt in dit compensatieplan dan ook verder niet meer op ingegaan.

In de Planfase is het ontwerp verder uitgewerkt. In de volgende paragraaf is de compensatieopgave nader uitgewerkt.

3.2 Compensatieopgave

Op basis van de aanwezige natuurwaarden in de Alblasserwaard wordt stap voor stap de totale compensatieopgave verder uitgewerkt. In paragraaf 3.2.1 wordt het ruimtebeslag berekend voor het huidige NNN. Vervolgens wordt in paragraaf 3.2.2 beschreven hoe we omgaan met de ambitie uit het natuurbeheerplan. In paragraaf 3.2.3 beschrijven hoe we omgaan met het tijdelijk gebruik van de grond rondom de kadeversterkingen. In paragraaf 0 wordt op basis van de beleidsregel het huidige NNN inclusief toeslag berekend. In paragraaf 0 wordt vervolgens ingegaan op de waarde 'belangrijk weidevogelgebied'. Tot slot wordt in paragraaf 0 de conclusie weergegeven over de compensatieopgave in dit compensatieplan. Hierbij is een overzicht opgenomen van de locaties, die gecompenseerd moeten worden in combinatie met de locaties van de beoogde ecologische verbindingzone.

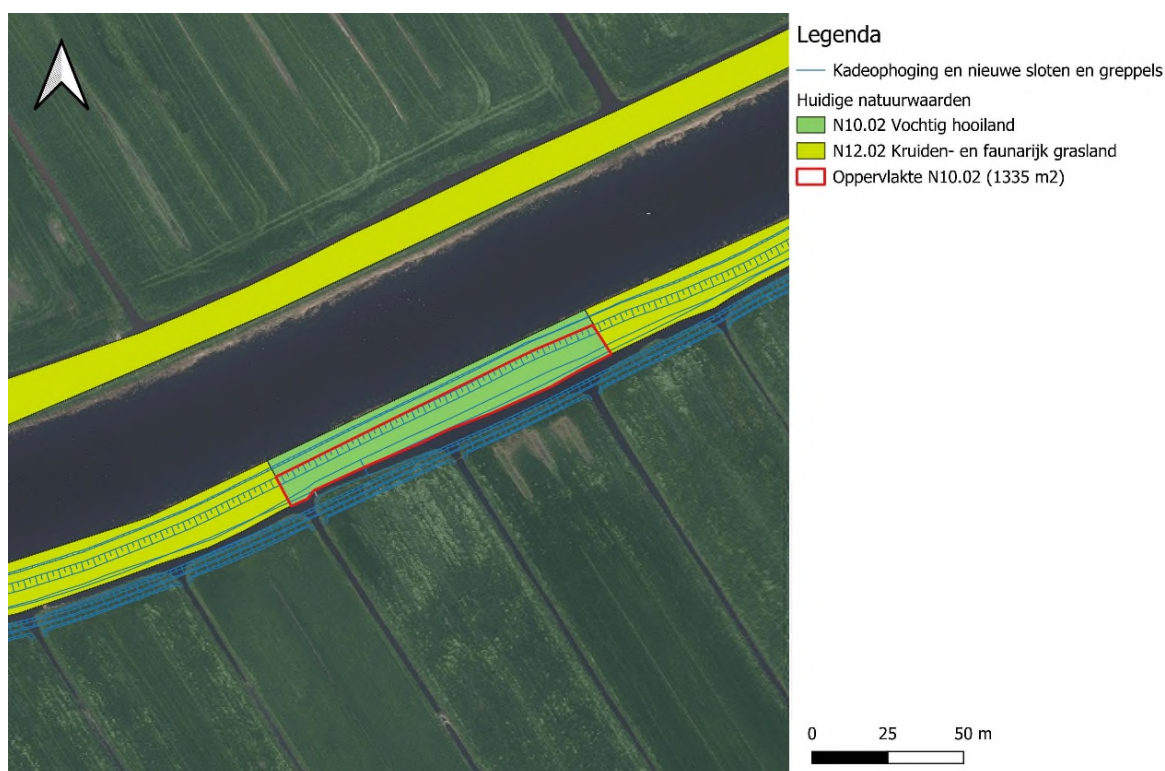
3.2.1 Natuurbeheertype bestaand (ruimtebeslag NNN)

Doordat de teensloot verder van de boezemkade komt te liggen, raken we de aangrenzende natuurbeheertypen bij de kadetrajecten Achterwaterschap, Dwarsgang zuid en Smoutjesvliet.

In onderstaande Tabel 1 is inzichtelijk gemaakt om hoeveel m² het gaat per kadetraject en per natuurbeheertype. Het gaat hierbij om natuurbeheertypen (huidig) die buiten aanwezig zijn. Daaronder zijn de kaarten (Figuur 3-1 t/m Figuur 3-6) opgenomen, waarop is te zien welke natuur we op welk kadetraject raken. Zo nodig is onder de kaart een nadere toelichting gegeven, waarom dit als onderdeel van de berekening van het ruimtebeslag is meegenomen.

Tabel 1 Ruimtebeslag in m2 door kadeversterking op aanwezige natuurbeheertypen (huidig)

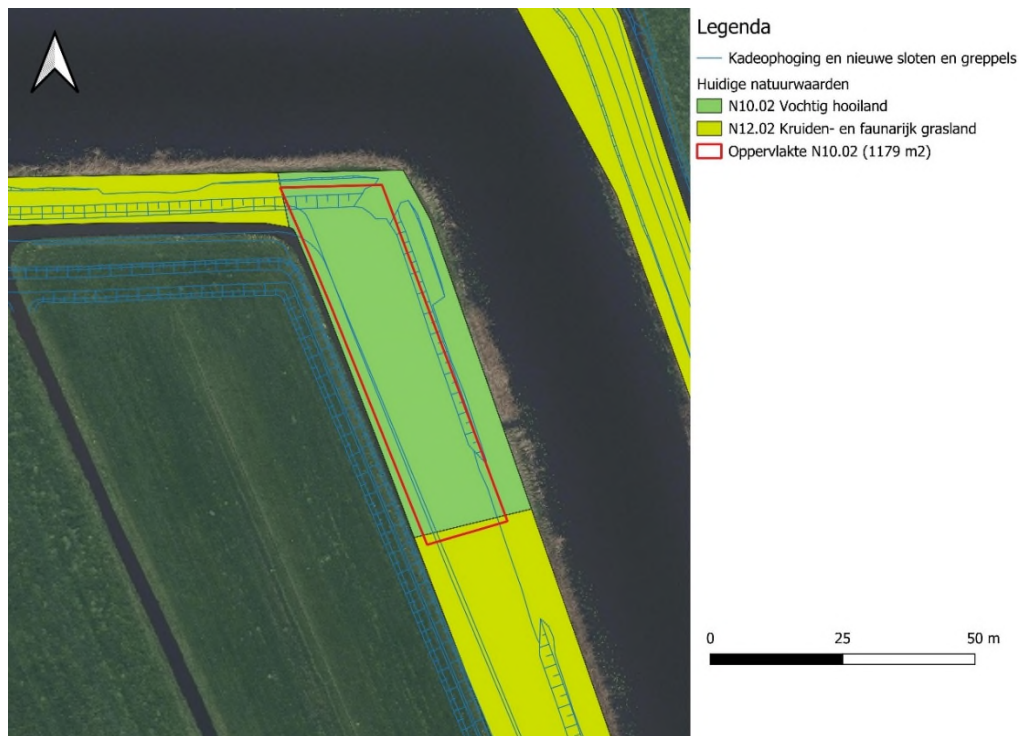
Kadetract	N10.02 vochtig hooiland	N13.01 vochtig weidevogelgrasland	N05.03 veenmoeras
Achterwaterschap	1.335	-	-
Ammersekade	-	-	-
Dwarsgang noord	-	-	-
Dwarsgang zuid	1.179	794	-
Kromme Elleboog	-	-	-
Smoutjesvliet	4.393	5.528	750
Totaal	6.907	6.322	750

Figuur 3-1 Ruimtebeslag kadeversterking op locatie vochtig hooiland, Achterwaterschap.

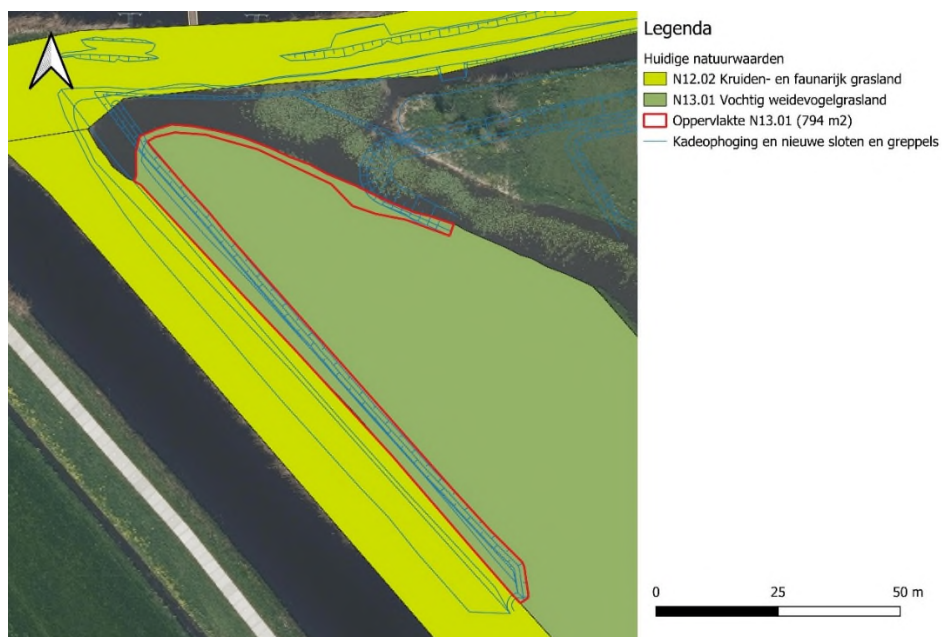
In het onderzoek van het waterschap naar de huidige natuurwaarden op de kades zijn aan het Achterwaterschap enkele soorten geconstateerd, die behoren bij het natuurtype vochtig hooiland. Op basis van deze soorten is in het natuurbeheerplan opgenomen dat op dit deel van de kade vochtig hooiland aanwezig is.

Na het ophogen en versterken van de kades wordt verondersteld dat op de kade zelf de omstandigheden dusdanig zijn veranderd, dat er geen vochtig hooiland meer kan terugkomen. Dit wordt dan ook als onderdeel van het ruimtebeslag NNN meegenomen in de berekening voor de compensatieopgave.

Figuur 3-2 Ruimtebeslag kadeversterking op locatie vochtig hooiland, Dwarsgang zuid.

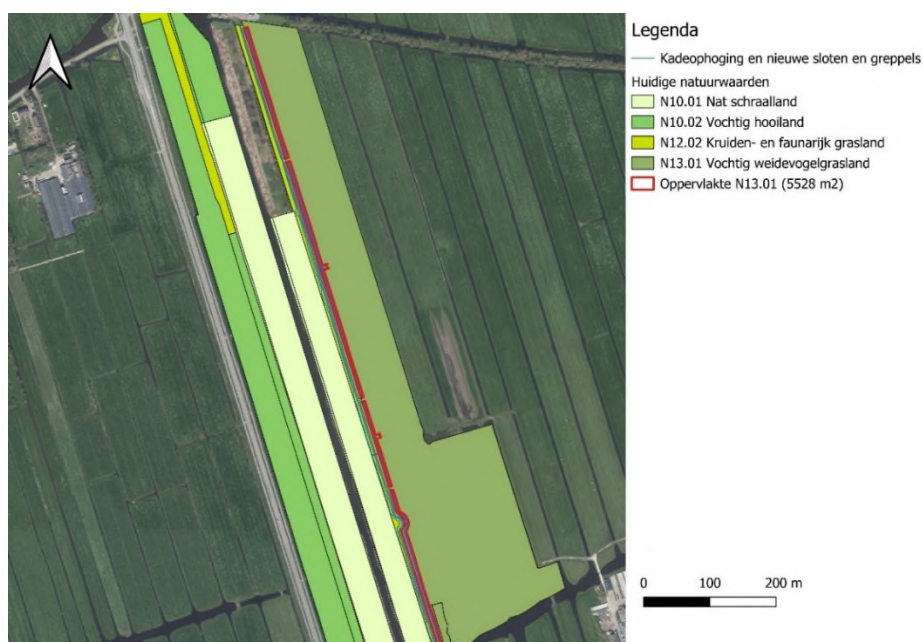
Bij de Dwarsgang Zuid zijn ook enkele soorten gevonden, die passend zijn voor het natuurtype vochtig hooiland, zoals ook bij het Achterwaterschap. Ook hier wordt niet verwacht dat na de kadeversterkingen dit vochtig hooiland op een goede manier kan terugkeren. Dit wordt dus ook meegenomen in de compensatieopgave.

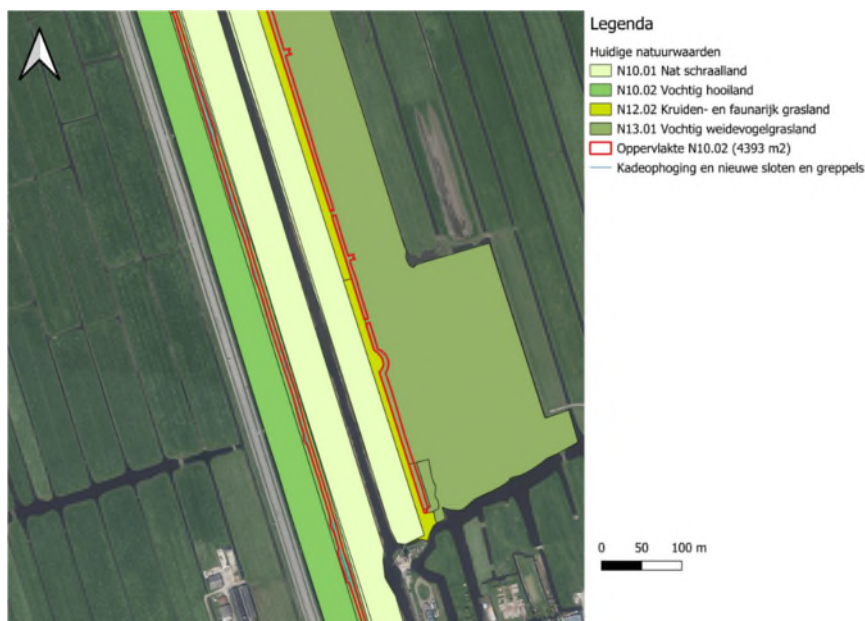
Figuur 3-3 Ruimtebeslag kadeversterking op locatie vochtig weidevogelgrasland, Dwarsgang zuid.

Hierboven zijn meerdere (blauwe) lijnen zichtbaar, die buiten de huidige structuur van de kade vallen. Ten zuiden van de Dwarsgang wordt de Ecologische Verbindingszone gerealiseerd in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst tussen het waterschap en de provincie.

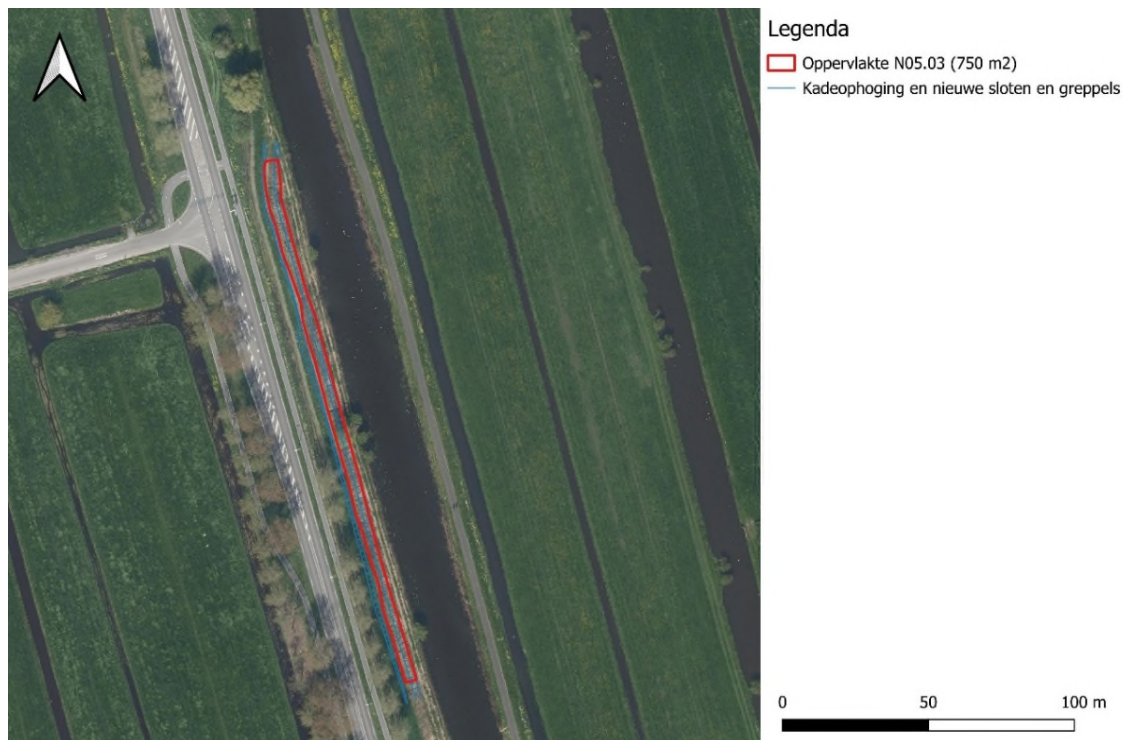
De blauwe lijnen zijn onderdeel van de kadeversterking en de realisatie van de EVZ. De lijnen die onderdeel zijn van de kadeversterking en over de huidige NNN Vochtig Weidevogelgrasland vallen, zijn met een rode lijn omcirkeld. Deze oppervlakte kan door de werkzaamheden geen NNN blijven en wordt daarom als compensatieopgave opgenomen in dit compensatieplan.

Figuur 3-4 Ruimtebeslag kadeversterking op locatie vochtig weidevogelgrasland, Smoutjesvliet.

Figuur 3-5 Ruimtebeslag kadeversterking op locatie vochtig hooiland, Smoutjesvliet

Figuur 3-6 Ruimtebeslag kadeversterking op locatie veenmoeras, Smoutjesvliet.

Bij Smoutjesvliet (zuidelijk deel) is een speciale situatie waar zich in een verlaging op de kruin van de kade soorten zijn aangetroffen, die het beste passen bij het natuurtype veenmoeras. Deze laagte wordt aangevuld om de kade op hoogte te brengen, waardoor het veenmoeras verdwijnt. Dit deel van de kade is echter geen onderdeel van het natuurbeheerplan. Er ligt hier een oppervlakte van 750m² aan veenmoeras.

In de toelichting op artikel 4 van de ‘beleidsregel compensatie 2013’ staat hoe om te gaan met de aantasting van tijdelijke en/of spontane natuurgebieden of natuurwaarden. Soms zijn spontaan natuurwaarden ontwikkeld op een terrein, waar een andere bestemming op ligt. Het realiseren van deze bestemming is niet compensatie-plichtig, ook niet indien daardoor de ontstane waarden zouden afnemen of verloren gaan.

Het veenmoeras is een natuurtype dat na realisatie van de kadeversterking niet meer terug kan keren. Op deze locatie ligt de bestemming natuur met een dubbelbestemming waterstaatwerk zonder de titel NNN er op. Ondanks dat we dus formeel geen NNN aantasten op deze locatie en dit natuurtype hier spontaan is ontwikkeld, beschouwen wij dit natuurtype als een compensatie-plichtig onderdeel van dit compensatieplan. Daarom wordt deze oppervlakte meegenomen als onderdeel van de compensatieopgave voor de kadeversterkingen.

3.2.2 Natuurbeheertypen ambitie

Ten zuiden van het Achterwaterschap en ten noorden van de Dwarsgang zijn natuurbeheertypen in het natuurbeheerplan opgenomen als ambitie. In de omgevingsverordening zijn hier stroken van circa 50 meter voor opgenomen, die met de titel ambitie natuur zijn weergegeven.

In de herziene nota ecologische verbindingen van de provincie Zuid-Holland, welke is vastgesteld door GS in 2017, is de ambitie voor de Alblasserwaard beschreven. De nota beschrijft het volgende over het Achterwaterschap en de Dwarsgang.

Status: prioriteit 1.	Lengte: ca. 16 kilometer.
Type: Moeras- en (schraal)graslandverbinding.	Beoogde breedte: 25 meter.

De verbindingen worden gerealiseerd langs bestaande boezemwatergangen (Ottolandse Vliet, Ammersche Boezem, Achterwaterschap). In de boezems zelf is weinig ruimte; hier zijn hooguit smalle natuurvriendelijke oevers mogelijk. De inrichting concentreert zich dan ook meer op het dijktaalud en de poldersloten parallel aan de boezem. Hier worden brede natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen langs gerealiseerd. Tussen de voet van de dijk en de poldersloot wordt de voedselrijke top laag afgegraven en ontstaat, in de meest gunstige situatie, nat schraalland. Hierdoor ontstaat een geleidelijke overgang van de natte flauwe oever naar het drogere bloemrijke grasland op de dijk. Veel soorten insecten vinden hier geschikt leefgebied. Stapstenen kunnen gerealiseerd worden door de voedselrijke top laag af te graven; hierdoor ontstaan kansen voor nat schraalgrasland.

De beoogde breedte is dus 25 meter over een lengte van ca 16km. De beschrijving geeft aan dat deze beoogde natuurontwikkeling sterk gekoppeld is aan de eerste 25 meter langs de kade. De aangewezen 50 meter geeft ruimte voor de beoogde stapstenen in dit gebied. De herziene nota schrijft verder het volgende.

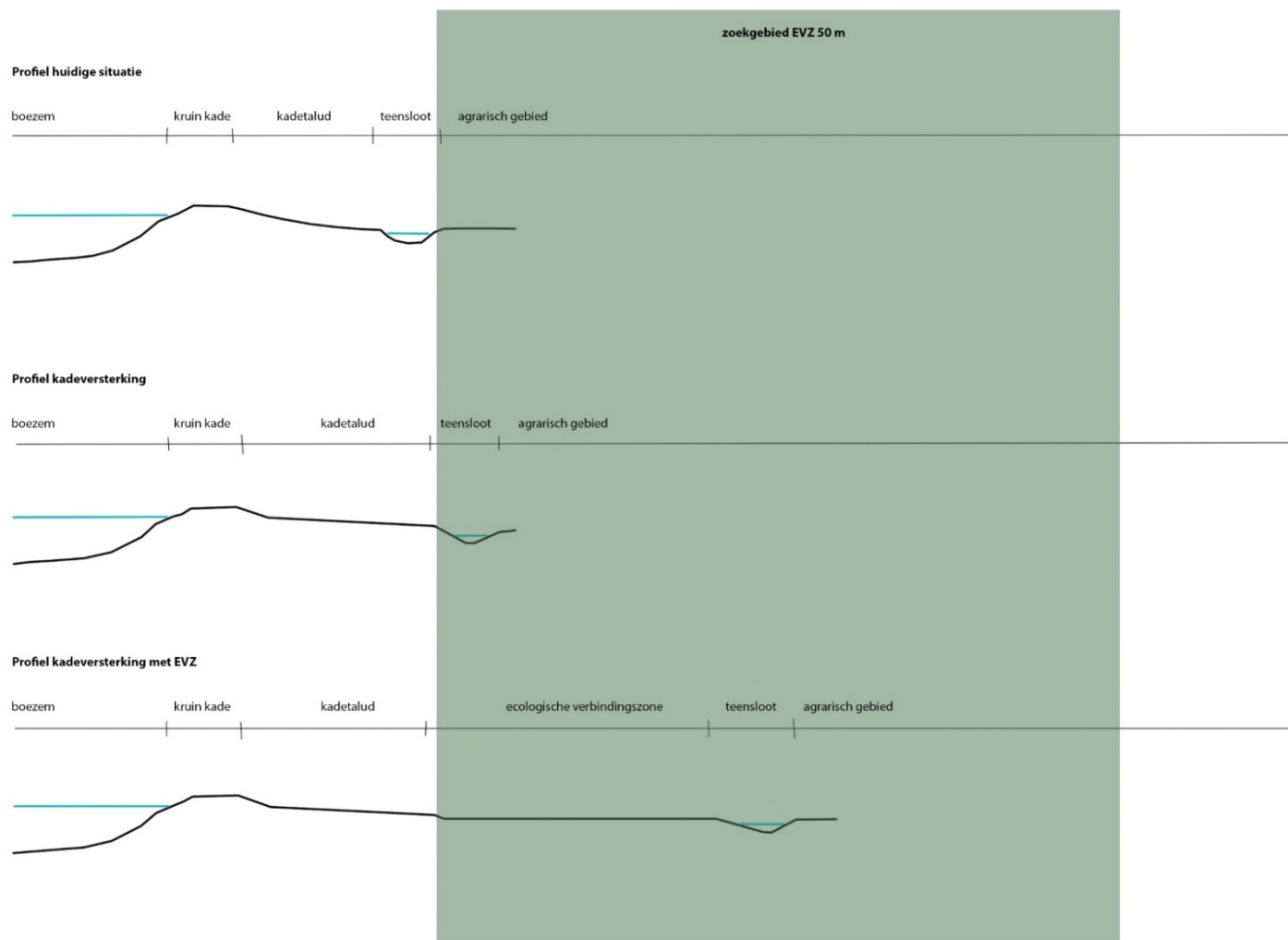
Deze oost-west verbinding vormt de ruggengraat van het netwerk van verbindingen in de Alblasserwaard. Globaal ontstaat een koppeling tussen de N2000-gebieden Boezems van Kinderdijk en de Donkse Laagten, en worden de reeds aanwezige schraallanden in de Uitstekken NieuwLekkerland, bij de Zijdebrug, langs de Peulwijkse kade en in de Smoutjesvlietlanden met elkaar verbonden. De twee zijtakken (die in noordelijke richting gaan) voorzien daarnaast in een verbinding met de oeverlanden langs de Lek en richting Krimpenerwaard. Belangrijk leefgebied (N2000-gebied Boezems Kinderdijk en Achterwaterschap) van de zeggekorfslak wordt door deze verbinding ontsloten en uitgebreid.

De versterkte kade biedt, daar waar de ecologische verbinding nu al gerealiseerd kan gaan worden, geen belemmering voor het realiseren van de beoogde natuurdoelen. Hier wordt de inrichting van de kadeversterking en ecologische verbindingszone zo gecombineerd dat de kwel vanuit de boezem nog kan bijdragen aan hogere natuurdoeltypen.

Op de locaties waar alleen de kadeversterking zal worden gerealiseerd, blijft een vergelijkbare situatie over na de versterking. Ook dit deel kan in een later stadium op een wijze worden ingericht dat de ecologische verbindingszone met hogere natuurdoeltypen realiseerbaar blijft binnen het huidige reeds aangewezen zoekgebied. Dit is terug te zien hieronder op de profielen in Figuur 3-7 (zie volgende bladzijde).

Dit betekent dat het zoekgebied wel afneemt over de breedte die nodig is voor de aanleg van het kadetaalud en verplaatsen van de teensloot. Hiermee wordt over een breedte van maximaal 10 meter de kade versterkt, maar de beoogde 25 meter ecologische verbindingszone blijft nog steeds realiseerbaar binnen de aangewezen zone van 50 m. De kans op het realiseren van de beoogde hogere natuurdoeltypen blijft ook gelijk, wat aangetoond wordt door het realiseren van delen van de ecologische verbindingszone langs de Dwarsgang en het Achterwaterschap. Omdat de kans op het realiseren van hetzelfde type natuur over een gelijke breedte niet of nauwelijks afneemt, is er geen sprake van significante aantasting van deze ambitie.

Voor de ambitie natuur langs het Achterwaterschap en de Dwarsgang wordt dan ook geen compensatie opgenomen in dit compensatieplan.

Figuur 3-7 Profielen huidige situatie, na kadeversterking, na kadeversterking met EVZ

3.2.3 Tijdelijk gebruik

Ambitie Natuur (NNN)

Voor de uitvoering van de kadeversterking zijn percelen met ambitie natuur voor bijvoorbeeld vochtig hooiland en vochtig weidevogelgrasland voor een deel tijdelijk in gebruik als bouwlocatie/bouwweg. Er wordt bij de uitvoering bijvoorbeeld gebruik gemaakt van houtsnippers van diverse grootte, waar overheen rijplaten worden gelegd. Door deze of vergelijkbare werkwijze wordt de druk van de transportbewegingen verdeeld, waardoor de impact op de bodem zeer klein is. De werkzaamheden en de wijze van uitvoeren zijn zorgvuldig en tijdelijk, waardoor het perceel na de werkzaamheden in de oorspronkelijke/gelijkwaardige staat weer wordt opgeleverd. De tijdelijkheid verschilt per kadetraject. Naar verwachting duurt het versterken van de kades 2 tot 3 jaar. Voor de realisatie van de ecologische verbindingszone is ook waarschijnlijk een jaar nodig.

Huidige Natuur (NNN)

Voor het tijdelijk gebruik van de omgeving wordt geen huidige NNN geraakt met natuurtypen als nat schraalland en vochtig hooiland, welke moeilijk te realiseren zijn. Bij Smoutjesvliet, aan de oostzijde van het werk, en bij Dwarsgang Zuid (zeer beperkt) is een werkstrook nodig in het vochtig weidevogelgrasland. Deze strook is zo smal als mogelijk en wordt op een vergelijkbaar zorgvuldige manier gebruikt, zoals hierboven beschreven.

De werkstrook is parallel aan de kade van Smoutjesvliet. De transportbewegingen vinden plaats buiten het broedseizoen. Al het grondtransport vindt naar verwachting binnen 3 maanden plaats, waarna grote delen van de werkstrook weer in de oorspronkelijke staat wordt opgeleverd. Alleen kleinere depots met zand en klei langs de kade zijn tot maximaal 2 jaar in gebruik. Het transport/werk vindt onder droge omstandigheden plaats. Door het zorgvuldig gebruik gedurende de werkzaamheden wordt ook dit deel van de NNN na de werkzaamheden in de oorspronkelijke/gelijkwaardige staat opgeleverd.

Weidevogels en belangrijk weidevogelgebied

Op alle kades liggen in de huidige situatie landwegen, fietspaden en/of wandelpaden. Enige vorm van verstoring rondom de kades is dus in de huidige situatie al aan de orde. Ten tijde van de werkzaamheden worden deze zo uitgevoerd dat er geen blijvend effect is op de NNN of het belangrijk weidevogelgebied (broedende (weide)vogels). Dit wordt voor alle kadetrajecten (mede vanuit de zorgplicht) met een ecologische werkprotocol vastgelegd voor de aannemer en is onderdeel van de ontheffing Flora en Fauna die wordt aangevraagd bij de provincie. Daarnaast worden, zoals hierboven beschreven, de grote transportbewegingen voor het aanvoeren van klei en zand buiten het broedseizoen uitgevoerd.

In het ecologisch werkprotocol beschrijft de ter zake kundige ecooloog per kadetraject op welke wijze het werk ecologisch verantwoord wordt uitgevoerd. Een mogelijke oplossing is bijvoorbeeld het tijdelijk ongeschikt maken van het plangebied voor broedende vogels ten behoeve van de werkzaamheden. Ook behoort het voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en de nabije omgeving laten onderzoeken door een ter zake kundige op broedende vogels tot de mogelijkheden. De ecooloog kan dan aangeven welke mogelijkheden en onmogelijkheden er zijn voor de uitvoering van het werk. Met de naleving van het ecologisch werkprotocol worden tijdelijke en blijvende effecten op flora en fauna voorkomen.

Conclusie

Alleen daar waar een versterkingsopgave ligt, wordt het NNN geraakt, zoals in paragraaf 3.2.1 inzichtelijk is gemaakt. Gedurende de realisatie wordt met de werkzaamheden en wijze van uitvoering

zo veel als mogelijk om het huidige NNN heen gewerkt. De natuurwaarden in het NNN, die niet binnen de versterkingsopgave ligt, worden daarmee niet aangetast.

Het huidige NNN buiten de kades wordt dus beperkt geraakt. Het tijdelijk gebruik doet geen afbreuk aan de potenties (van de ambitie) voor de realisatie van natuur zoals vochtig hooiland en vochtig weidevogelgrasland. Ook heeft het tijdelijk gebruik geen negatieve invloed op de langere termijn op belangrijk weidevogelgebied of wordt dit in de oorspronkelijke/gelijkwaardige staat teruggebracht. Hiervoor is dus geen compensatie nodig.

3.2.4 Natuurbeheertypen bestaand met kwaliteitstoeslag

In de ZHOV en de 'beleidsregel compensatie 2013' is opgenomen dat de aantasting van het NNN gecompenseerd moet worden en afhankelijk van het beheertype met een (bepaalde) toeslag. Die toeslag is afhankelijk van de snelheid waarmee de natuurcompensatie de benodigde natuurwaarde behaalt.

Voor diverse half-natuurlijke graslandtypen, zoals Vochtig Hooiland (N10.02), is in de 'spelregels EHS' een ontwikkeltijd opgenomen van 25 jaar. Dit ligt op de grens van 1/3 en 2/3 kwaliteitstoeslag. In de inventarisatie naar de kades zijn enkele clusters van bijzondere flora aangetroffen, die te typeren zijn als N10.02 vochtig hooiland. De kwalificerende soorten voor dit natuurtype zijn vrijwel uitsluitend in de teen van de kade aangetroffen. Ondanks dat deze soorten beperkt voorkomen in de teen van de kade, is de hele kade aangemerkt als N10.02 ter plaatse van deze soorten. Er is dan ook geen sprake van een sterk ontwikkeld vochtig hooiland. Er is meer sprake van een kade, waar door de mindere staat van de kade en de daardoor aanwezige kwel bijzondere soorten in de teen hebben kunnen groeien. Daarnaast is door de provincie Gelderland en Utrecht zelf een ontwikkeltijd vastgesteld voor dit natuurtype. Deze is in beide provincies 5 tot 25 jaar, waarmee een kwaliteitstoeslag van 1/3 mag worden gehanteerd. Gezien de huidige kwaliteit van het natuurtype op de kades en de bepaling van andere provincies in het werkgebied van Waterschap Rivierenland, hanteren wij voor N10.02 Vochtig Hooiland ook een toeslag van 1/3.

Voor N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland is in de 'spelregels EHS' niet geheel duidelijk welke ontwikkeltijd moet worden gehanteerd. Voor nat, matig voedselrijk grasland is een ontwikkeltijd van 10 jaar opgenomen. Voor bloemrijk grasland van zand- en veengebied is 25 jaar opgenomen. In de 'beleidsregel compensatie 2013' is echter in de toelichting een ontwikkeltijd van minder dan 5 jaar voor weidevogelgrasland opgenomen. Bij de provincie Gelderland is een ontwikkeltijd van 5 tot 25 jaar opgenomen. Dit komt overeen met de twee vergelijkbare natuurtypen uit de 'spelregels EHS'. Voor vochtig weidevogelgrasland wordt dan ook een toeslag van 1/3 toegepast.

Voor N05.03 Veenmoeras is de ontwikkeltijd in de spelregels EHS 5 tot 25 jaar. Hiermee is duidelijk dat voor dit natuurtype een toeslag van 1/3 geldt.

Hieronder is weergegeven wat dit betekent voor de verschillende natuurtypen en dit is vervolgens verwerkt in

Tabel 2:

- N10.02 Vochtig hooiland is de kwaliteitstoeslag 1/3 (ontwikkeltijd 5-25 jaar)
- N13.01 Vochtig weidevogelgrasland is de kwaliteitstoeslag 1/3 (ontwikkeltijd 5-25 jaar)
- N05.03 Veenmoeras is de kwaliteitstoeslag 1/3 (ontwikkeltijd 5-25 jaar)

Tabel 2: Compensatieopgave in m2, incl. kwaliteitstoelag

Kadetract	N10.02 Vochtig Hooiland	N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland	N05.03 veenmoeras
Achterwaterschap	$1.335 + 1/3 * 1.335 =$ 1.780	-	-
Ammersekade	-	-	-
Dwarsgang noord	-	-	-
Dwarsgang zuid	$1.179 + 1/3 * 1.179 =$ 1.572	$794 + 1/3 * 794 =$ 1.058	-
Kromme Elleboog	-	-	-
Smoutjesvliet	$4.393 + 1/3 * 4.393 =$ 5.857	$5.528 + 1/3 * 5.528 =$ 7.370	$750 + 1/3 * 750 =$ 1.000
Totale compensatieopgave	9.209	8.428	1.000

3.2.5 Belangrijk Weidevogelgebied

In het overleg met de provincie Zuid-Holland is naar voren gekomen dat het beleid omtrent het belangrijk weidevogelgebied waarschijnlijk in 2026 gaat veranderen. De voorliggende paragraaf in dit compensatieplan is geschreven op basis van het vigerende beleid.

In de omgevingsverordening zijn de artikelen 7.43g en 7.43j van toepassing op het belangrijk weidevogelgebied.

Artikel 7.43g (compensatie weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad of karakteristieke landschapselementen)

Voor zover een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 7.43a, een significante aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden of karakteristieke landschapselementen, wordt deze aantasting gecompenseerd. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording over de wijze van compensatie.

Artikel 7.43j (gebiedstype: beschermingscategorie 2 belangrijk weidevogelgebied)

1. Een omgevingsplan voor een belangrijk weidevogelgebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, kan slechts voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover de ontwikkeling en de zo nodig daarmee in samenhang te nemen maatregelen, bedoeld artikel 7.43e, geen significante beperking inhoudt van de kenmerken van het gebied en evenmin leidt tot een significante vermindering van het oppervlak, de kwaliteit of de samenhang daarvan.
2. In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:
 - a. de hoge weidevogeldichtheden of de potentie daarvoor;
 - b. de factoren die de hoge weidevogeldichtheden mogelijk maken zoals het graslandgebruik, de waterhuishouding met relatief hoge grondwaterstanden, de landschapsstructuur en de openheid en rust van het gebied.

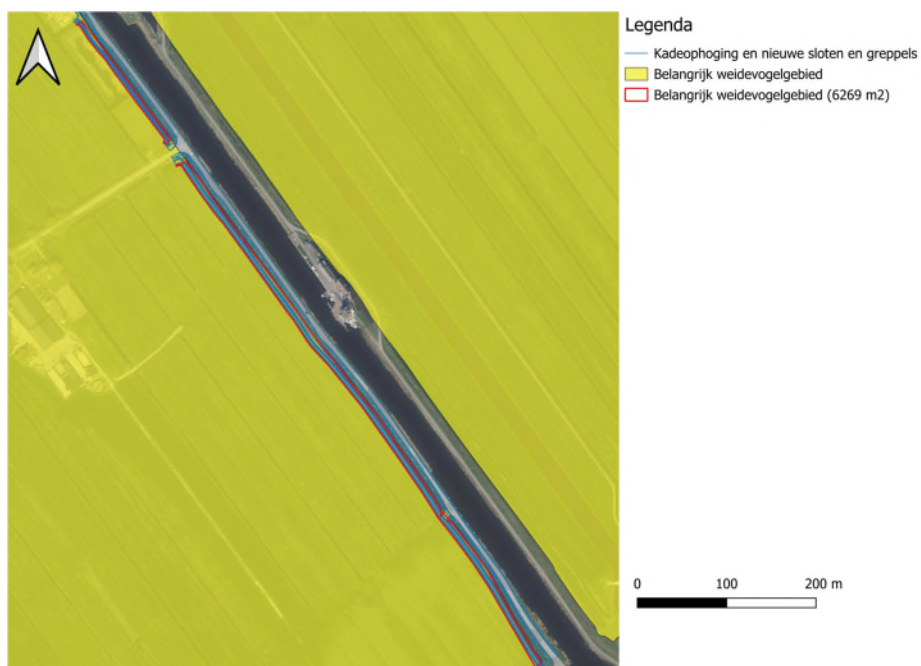
In 7.43g staat verwoord dat bij een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijk weidevogelgebied dit dient te worden gecompenseerd. In 7.43j is verwoord welke kwaliteiten meegenomen moeten worden in de onderbouwing van de significante vermindering van het oppervlak, de kwaliteit of de samenhang.

Bij de volgende drie kadetracten raken we door de verlegging van de teensloot het aangewezen Belangrijk Weidevogelgebied. Dit zijn de Ammersekade, Dwarsgang zuid en Kromme Elleboog. In

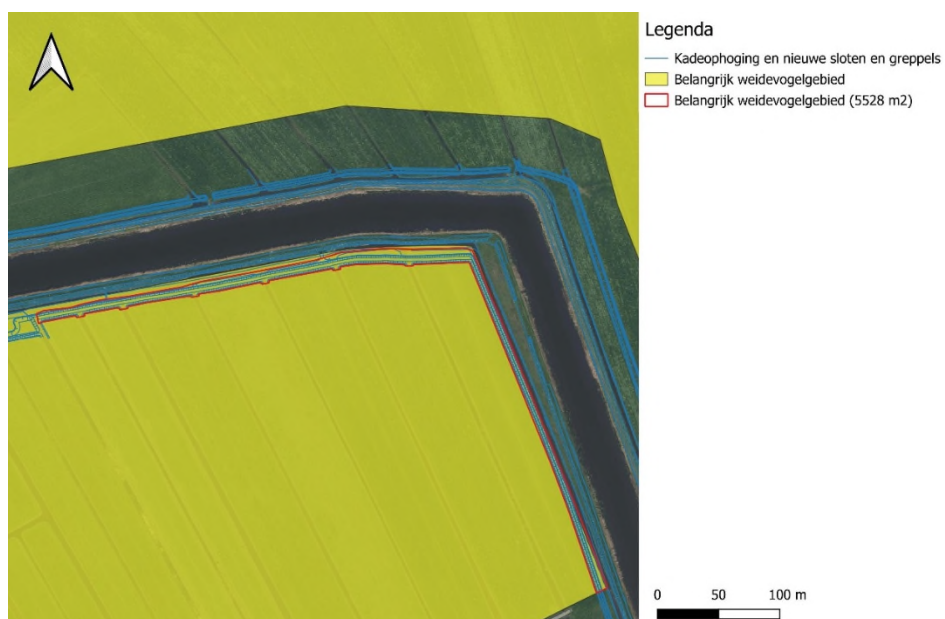
onderstaande tabel (Tabel 3) wordt per kadetraject het oppervlak benoemd in m². Daaronder is op kaart (Figuur 3-7 t/m Figuur 3-9) weergegeven waar dit belangrijk weidevogelgebied geraakt wordt.

Tabel 3 Ruimtebeslag Belangrijk Weidevogelgebied in m²

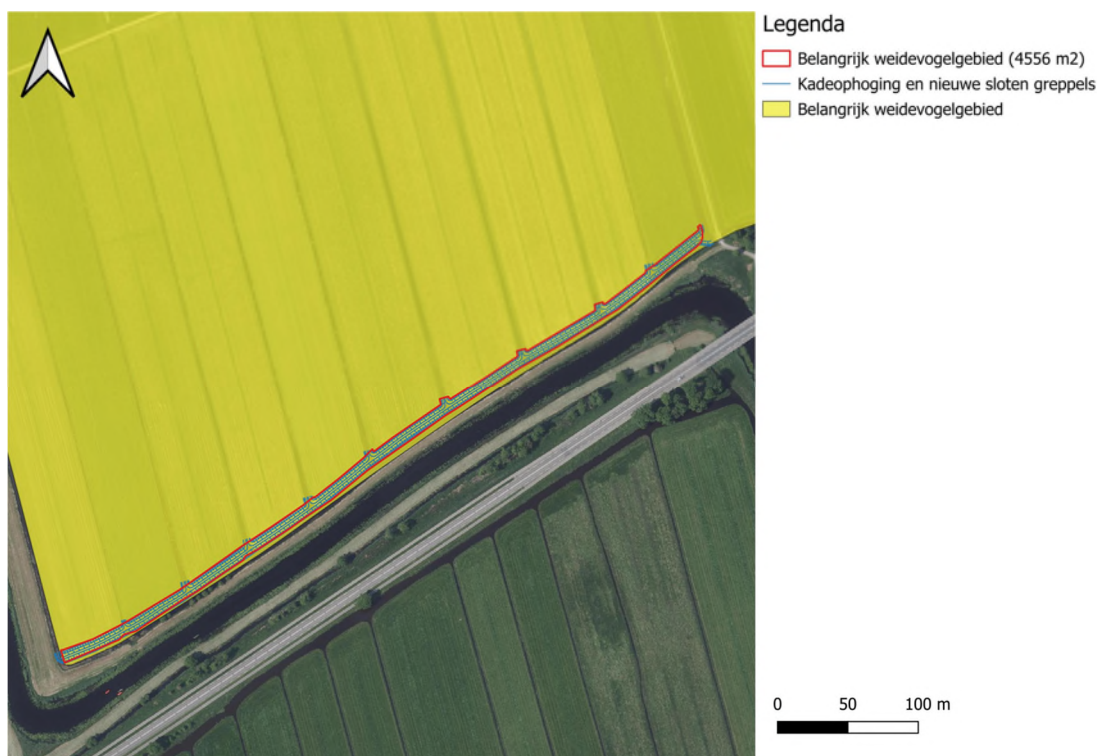
Kadestraject	Ruimtebeslag Belangrijk Weidevogelgebied in m ²
Ammersekade	6.269
Dwarsgang zuid	5.528
Kromme Elleboog	4.556

Figuur 3-7 Ruimtebeslag kadeversterking op belangrijk weidevogelgebied, Ammersekade

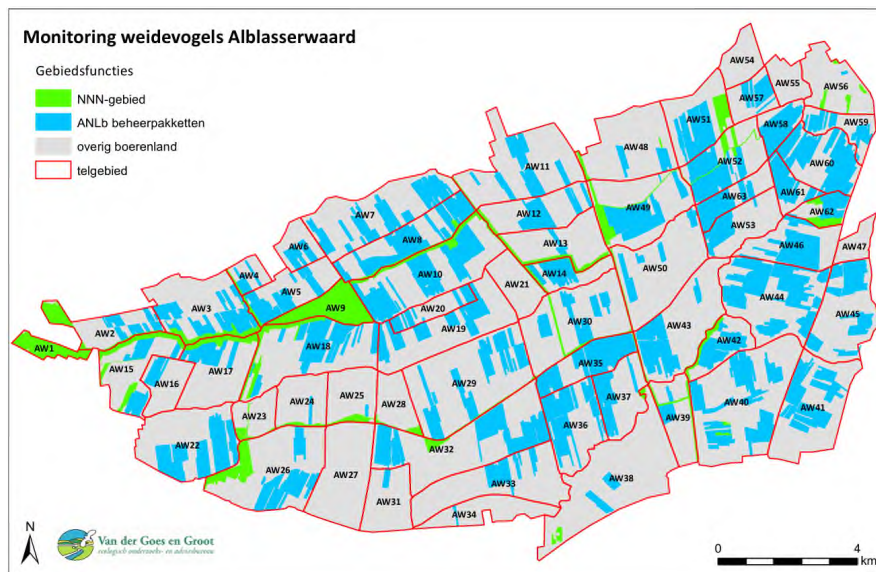
Figuur 3-8 Ruimtebeslag kadeversterking op belangrijk weidevogelgebied, Dwarsgang Zuid

Figuur 3-9 Ruimtebeslag kadeversterking op belangrijk weidevogelgebied, Kromme Elleboog

De ligging van de kades in het grotere geheel is te zien in Figuur 2-1 Ligging kadeversterkingstrajecten ten opzichte van het bestaande NNN en Belangrijk Weidevogelgebied in hoofdstuk 2. Voor de nadere uitwerking en onderbouwing van de kwaliteit van deze drie locaties is gebruik gemaakt van de cijfers en waarnemingen uit het rapport 'Weidevogels in de Alblasserwaard', wat op 2 december 2024 is opgeleverd door het ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot, die in opdracht van de provincie Zuid-Holland onderzoek heeft gedaan naar de weidevogels in de Alblasserwaard in de periode 2023 en 2024. Op onderstaande Figuur 3-10 zijn de telgebieden weergegeven. In dezelfde figuur is direct te zien waar het NNN ligt binnen de Alblasserwaard. Daarnaast zijn in de blauwe gebieden de beheerpakketten ANLb weergegeven. Hierop is niet te zien welk type beheerpakket er is afgesloten.

Uit de combinatie van figuren 3-6 tot en met 3-10 is af te leiden dat de aanwezigheid van aangewezen belangrijk weidevogelgebied geen vereiste is voor het afsluiten van ANLb beheerpakketten op de landbouwgronden. De aanwezigheid van belangrijk weidevogelgebied is dan ook geen directe indicatie voor de aanwezigheid van weidevogels en de kwaliteit van het gebied. Daarom richten we ons met het onderzoek vooral op de huidige dichtheden, de potentie en de huidige kwaliteit van de drie locaties. We onderbouwen daarmee of er sprake is van significante vermindering van de kwaliteit, waardoor compensatie van toepassing is.

Figuur 3-10 Locatie NNN, ANLb binnen telgebieden weidevogels (Van der Goes en Groot)

Daarbij hanteren we de onderstaande tabel ter indicatie van de versturende elementen (zie Figuur 3-11) in de omgeving. Deze tabel komt uit het rapport uit november 2022 'Beheerplan en inrichtingsschets weidevogelkerngebied Zuidpolder van Delfgauw 2020', wat door Ecoresult in opdracht van de provincie Zuid-Holland is opgesteld. Dit rapport sluit aan bij de studie 'verstoringsgevoeligheid van vogels' van K.L. Krijgsveld et al. (2022). Op basis van de onderzoeken en verspreidingsgegevens van weidevogels in de periode 2015-2020 is in dit gebied de storende factor vastgesteld van onder andere infrastructuur, woningen en beplanting. De minimale en veel voorkomende afstand ten tijde van de broedtijd is op basis van dit onderzoek bepaald. Ecoresult geeft daarbij aan, dat 'ook buiten dit gebied de afstanden van toepassing zijn. Deze afstanden zijn dus goed te hanteren als afstanden waarop vogels verstoord raken. Valt een perceel binnen die afstand, dan zullen vogels daar niet rustig/veilig gaan broeden.'

De Kievit vertegenwoordigt hierbij de tolerante soorten waaronder soorten als de patrijs, scholekster, kluut, kleine plevier, gele kwikstaart, graspieper, veldleeuwerik, wilde eend en krakeend vallen. De grutto vertegenwoordigt de schuwe soorten waaronder zomertaling, slobend, kuifeind, watersnip, kemphaan en tureluur vallen. De eerst genoemde afstand is de minimale storingsafstand, de tweede genoemde afstand is de veel voorkomende storingsafstand.

Storingsafstand minimaal en gebruikelijk per weidevogelgroep	Kievit	Grutto
Autosnelweg A4, A13, A20	60- 140	250 – 400
Provinciale weg N209, N470, N223, N468	40- 60	80 – 250
Landweg, Zouteveen, Oostveen, Hofweg, Duifpolderweg	20- 40	60 – 130
Fietspad, Kralingerpad, fietspad Woudsepolder, KEP	40- 60	80 – 150
Wandelpad, Zwethkade, Bergboezem, Doelpad	40- 150	80 – 200
Dijken, Bergboezem, Schieveen, Aalkeet, Duifpolder	0	50 – 100
Bomen, bosjes. Zuidpolder, Aalkeet, Commandeur, Zouteveen	70 – 250	70 – 250
Boerderijen, woningen	60- 140	150 – 250
Dorpsrand/ stadsrand. Maasland, Schipluiden, Delft, Rotterdam	60- 140	250 – 400
Glastuinbouw. Kralinger, Dorppolder, Duifpolder, KEP, Woudse	20- 40	60 – 130

Figuur 3-11 Storingsafstand per element op weidevogelgroepen (Ecoresult, 2022, Beheerplan en inrichtingsschets weidevogelkerngebied Zuidpolder van Delfgauw 2020)

Ammerse Kade

De Ammersekade ligt in telgebied AW8 en daarvoor geldt dat er een ANLb beheerpakket (licht beheer) is afgesloten voor de strook waarop de nieuwe teensloot wordt gerealiseerd. Daarmee veronderstellen we dat de factoren die een hoge weidevogeldichtheid mogelijk maken in basis aanwezig zijn.

Uit het onderzoek naar weidevogels zijn op deze locatie dichtheden waargenomen van minder dan 20 individuen voor scholekster, kievit, grutto en tureluur. Uit de waarnemingen per soort blijkt dat dit op deze locatie volledig komt door waarnemingen van de scholekster. De andere drie soorten zijn langs de Ammerse Kade niet (broedend) waargenomen.

Op de Ammerse Kade ligt een landweg. De landweg ligt er in de huidige situatie en blijft in het nieuwe ontwerp op dezelfde plek liggen. Uit de tabel voor storingsafstanden blijkt dat een landweg een minimale storingsafstand heeft van 20 meter en gebruikelijk een grotere storingsafstand heeft. De verplaatsing van de teensloot valt ruimschoots binnen deze 20 meter. De randvoorwaarden voor weidevogels zijn op deze locatie dus voldoende, maar de huidige weidevogeldichtheid en de potentie hiervoor zijn door de aanwezigheid van de weg vrijwel nihil. Daarbij zou de zone langs de weg, wat onderdeel is van het belangrijk weidevogelgebied, beschouwd kunnen worden als een soort bufferzone (verstoringzone). Binnen deze zone kan de weidevogeldichtheid laag zijn, maar naast de zone neemt deze toe. Deze bufferzone verplaatst echter niet door de werkzaamheden, dus deze functie blijft op deze plek ook intact. In de toekomst zullen op deze afstand van de kade/weg ook geen weidevogels gaan zitten.

Er vindt langs de Ammerse Kade dus geen significante vermindering van de potentie voor weidevogels plaats door het verleggen van de teensloot en ook de bufferzone blijft gelijk. Compensatie van belangrijk weidevogelgebied langs de Ammerse Kade is daarmee niet nodig.

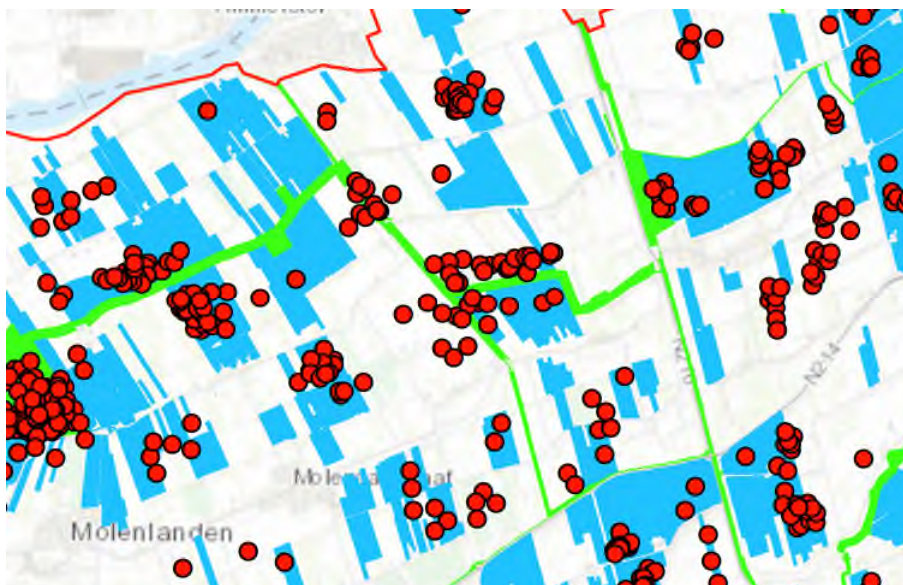
Dwarsgang Zuid

Dwarsgang Zuid ligt in telgebied AW14 en daarvoor geldt dat er ANLb beheerpakketten (grotendeels licht beheer) zijn afgesloten voor de strook waarop de nieuwe teensloot wordt gerealiseerd. Daarmee veronderstellen we ook hier dat de factoren die een hoge weidevogeldichtheid mogelijk maken in basis aanwezig zijn.

Figuur 3-12 Locatie aangetroffen nesten Kievit rondom Dwarsgang

Uit het onderzoek naar weidevogels zijn op de locatie dichtheden waargenomen van hoofdzakelijk minder dan 20 individuen voor scholekster, kievit, grutto en tureluur. Deze aantallen zijn ten noorden van de Dwarsgang beduidend hoger. De grootste aantallen zijn van de kievit en de grutto, waar de aangetroffen nesten op Figuur 3-12 en Figuur 3-13 zijn weergegeven.

Figuur 3-13 Locatie aangetroffen nesten grutto rondom Dwarsgang

Op deze figuren is goed te zien dat de meeste individuen vooral aan de noordzijde van de Dwarsgang zijn waargenomen, waar uit het onderzoek geen ANLb beheerpakketten zijn geregistreerd. Verder valt op dat de individuen op enige afstand van de zuidzijde van de kade zijn waargenomen of in het meer westelijk deel richting de percelen langs de Ottolandse Vliet.

Figuur 3-14 Wandelknooppuntennetwerk Dwarsgang Zuid

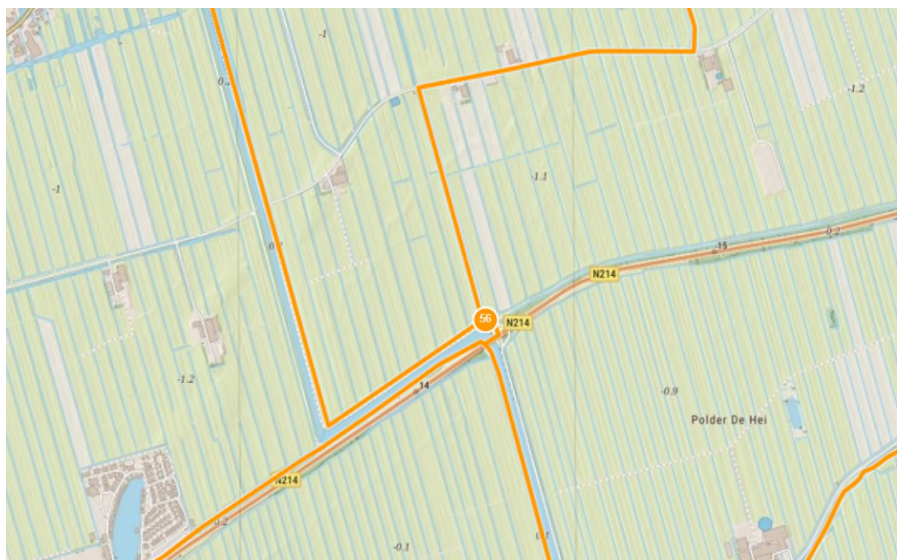
De kade aan de noord- en zuidzijde van de Dwarsgang is onderdeel van het wandelknooppuntennetwerk van de provincie Zuid-Holland, zoals te zien is in Figuur 3-14. Uit de tabel blijkt dat een wandelpad een storingsafstand heeft van circa 40 meter tot wel vele meters meer. Uit de waarnemingen blijkt dat de zone nabij de kade momenteel vrijwel niet gebruikt wordt door (broedende) weidevogels. Het wandelpad blijft op dezelfde locatie liggen. Alleen de teensloot wordt enkele meters verplaatst. De verplaatsing valt daarmee ruimschoots binnen de storingsafstand. Daarbij geldt eenzelfde verhaal over de verstoringzone (bufferzone) als voor de Ammerse Kade. De verstoringzone blijft ook hier op dezelfde afstand liggen. De potentie van de zone nabij het wandelpad/de kade blijft daarmee gelijk aan de huidige potentie, waarin er beperkter weidevogels voorkomen.

Er vindt langs de Dwarsgang Zuid dus geen significante vermindering van de potentie voor weidevogels plaats door het verleggen van de teensloot. Compensatie van belangrijk weidevogelgebied langs de Dwarsgang Zuid is daarmee niet nodig.

Kromme Elleboog

De Kromme Elleboog ligt in telgebied AW30 en daarvoor geldt dat er geen ANLb beheerpakketten zijn afgesloten. Op deze locatie zijn de factoren voor hoge weidevogeldichtheden daarmee waarschijnlijk minder goed dan op de voorgaande twee locaties.

Uit het onderzoek naar weidevogels zijn op deze locatie dichtheden waargenomen van minder dan 20 individuen voor scholekster, kievit, grutto en tureluur. Uit de precieze soortwaarnemingen blijkt dat het hierbij gaat om één nest van een kievit en twee nesten grutto's op enige afstand van de kade.

Figuur 3-15 Wandelknooppuntennetwerk Kromme Elleboog

De kade langs de Kromme Elleboog ligt langs een provinciale weg N214 en de kade zelf is onderdeel van het wandelknooppuntennetwerk van de provincie Zuid-Holland, zoals te zien is in Figuur 3-15. Hierbij horen storingsafstanden van minimaal 40 meter. De verplaatsing van de teensloot valt ruimschoots binnen deze storingsafstand. Ook de bufferzone (verstoringzone), waar bij de voorgaande kades over is gesproken, blijft hier gelijk. Het huidige aantal weidevogels is dus laag, de potentie is laag en de omstandigheden zijn ook onvoldoende.

Er vindt langs de Kromme Elleboog dus geen significante vermindering in kwaliteit voor weidevogels plaats door het verleggen van de teensloot. Compensatie van belangrijk weidevogelgebied langs de Kromme Elleboog is daarmee niet nodig.

Conclusie:

Op basis van de aanwezige weidevogels, de potentie daarvoor langs de drie kades en de kwaliteit van het gebied concluderen we dat er geen significante aantasting is van de kwaliteit van het belangrijk weidevogelgebied. Er wordt dan ook geen compensatie voor het belangrijk weidevogelgebied opgenomen in dit compensatieplan.

3.2.6 Conclusie compensatieopgave

Er zijn 3 natuurtypen in dit compensatieplan, waarvoor compensatie noodzakelijk is. Het tijdelijk gebruik van de grond, de ambitie natuur en het belangrijk weidevogelgebied worden met de ingrepen niet geraakt of de werkzaamheden hebben geen significante impact en hoeven daarmee niet te worden gecompenseerd. De totale opgave aan m2 natuur inclusief toeslag is in Tabel 4 weergegeven.

Tabel 4 Overzicht compensatieopgave inclusief toeslag

Kadetract	N10.02 Vochtig Hooiland	N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland	N05.03 Veenmoeras
Achterwaterschap	1.780	-	-
Ammerse Kade	-	-	-
Dwarsgang noord	-	-	-
Dwarsgang zuid	1.572	1.058	-
Kromme Elleboog	-	-	-
Smoutjesvliet	5.857	7.730	1.000
Totaal	9.209	8.428	1.000

In Figuur 3-16 overzicht te compenseren locaties en de ecologische verbindingzones' zijn in rood de locaties van het Achterwaterschap, Dwarsgang Zuid en Smoutjesvliet weergegeven, waar we NNN raken en dus een compensatieopgave hebben. In blauw zijn de ecologische verbindingzones langs het Achterwaterschap en Dwarsgang Noord en Zuid weergegeven.

Legenda

- ▬ Oppervlakteverlies natuurwaarden
- ▬ Compensatie

0 1 2 km

Figuur 3-16 overzicht te compenseren locaties en de ecologische verbindingzones

4 Uitwerking compensatielocaties

Conform de voorkeursladder uit de beleidsregel vindt de compensatie fysiek plaats met dezelfde natuurwaarden als die door de ingreep wordt geraakt. De voorkeur gaat uit naar een aangrenzend gebied. Als dit niet mogelijk is, gaat de voorkeur uit naar nabijgelegen gebieden, vervolgens naar bovenregionale gebieden en uiteindelijk in financiële compensatie.

Het waterschap kan echter niet onteigenen voor deze compensatie en is afhankelijk van minnelijke verwerving. De mogelijkheden binnen de Alblasserwaard zijn daarom beperkt. Met de inrichting van de ecologische verbindingszone en het perceel aan de Geerweg van de Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard is invulling gevonden voor de totale compensatieopgave, waarbij zoveel als mogelijk de compensatie overeenkomt met de voorkeuren uit de 'beleidsregel compensatie 2013'.

In de nieuw aan te leggen ecologische verbindingszone (blauwe lijnen in Figuur 4-1 Ligging compensatielocaties EVZ in de regio) langs het Achterwaterschap en de Dwarsgang vindt de compensatie van N10.02 vochtig hooiland en N05.03 veenmoeras plaats. In paragraaf 4.1 wordt de locatie en de compensatie nader toegelicht en exacter in beeld gebracht. Zoals in paragraaf 3.2.6 in de figuur is weergegeven is de compensatie voor deze twee natuurtypen in 'nabijgelegen gebieden' beoogd.

Legenda

— Compensatie

0 0,5 1 km

Figuur 4-1 Ligging compensatielocaties EVZ in de regio

Op het perceel aan de Geerweg te Bleskensgraaf van de Natuur en Vogelwacht de Alblasserwaard vindt de compensatie voor N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland plaats. In Figuur 4-2 Ligging compensatie vochtig weidevogelgrasland in de regio is te zien dat hier de locatie gekozen is om 'bovenregionale gebieden' te versterken. In paragraaf 4.2 wordt de locatie en de compensatie nader toegelicht en exacter in beeld gebracht.

Figuur 4-2 Ligging compensatie vochtig weidevogelgrasland in de regio

4.1 Compensatielocatie EVZ Achterwaterschap en EVZ Dwarsgang

De compensatielocaties voor de oppervlakte **N10.02 Vochtig hooiland** en **N05.03 Veenmoeras** betreffen de Ecologische Verbindingszones (EVZ) Achterwaterschap en EVZ Dwarsgang. De EVZ wordt gerealiseerd vanuit de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Zuid-Holland. De beoogde natuurbeheertypen zijn nat schraalland, vochtig hooiland en moeras. De provincie Zuid-Holland beoogt met deze ecologische verbindingszones diverse natuurgebieden in en om de Alblasserwaard met elkaar te verbinden.

Samenwerkingsovereenkomst

De samenwerkingsovereenkomst is met terugwerkende kracht vanaf oktober 2024 verlengd. In de samenwerkingsovereenkomst zijn de laatste inzichten vastgelegd over de invulling en realisatie van de ecologische verbindingszones.

In artikel 5 van de 'beleidsregel compensatie 2013' staat onder punt 2 dat de compensatie in principe niet mag worden aangewend om reeds vastgesteld natuurbeleid uit te voeren of de uitvoering ervan te versnellen. In hetzelfde artikel staat echter onder punt 6 dat in afwijking hiervan het areaal wel mag worden gecompenseerd door de aanleg van een nog niet gerealiseerd deel van een ecologische verbinding. De nog aan te leggen ecologische verbindingszone in het kader van de samenwerkingsovereenkomst mag hier dus conform de beleidsregel voor worden aangewend.

In de samenwerkingsovereenkomst is aanvullend daarop opgenomen dat de realisatie van de ecologische verbindingszone ook mag worden aangewend voor de compensatieopgave van de kadeversterkingen. De te realiseren natuurtypen die passend zijn op onze compensatieopgave worden hiervoor gebruikt. In de samenwerkingsovereenkomst is vastgesteld onder welke financiële voorwaarden dit mogelijk is.

Inrichting

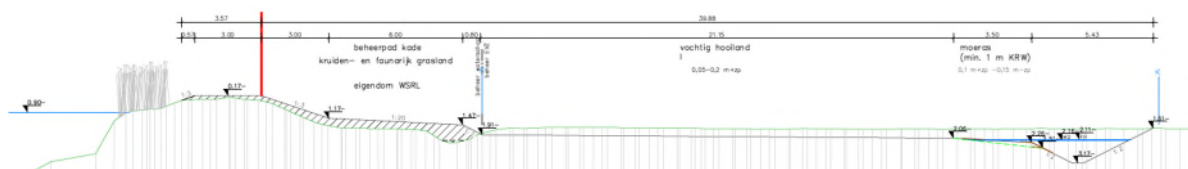
In de EVZ Achterwaterschap wordt circa 11.000m² vochtig hooiland gerealiseerd. In de EVZ Dwarsgang noord en zuid wordt circa 12.000 m² Vochtig hooiland gerealiseerd. Tot slot wordt in de EVZ Dwarsgang noord en zuid circa 5.000 m² Veenmoeras gerealiseerd. Daarnaast wordt over een afstand van circa 1,4km een moerasoever gerealiseerd. In Figuur 4-3 en Figuur 4-4 zijn uitsneden uit het definitief ontwerp van het Achterwaterschap en de Dwarsgang weergegeven, waarop is te zien waar welk natuurtype is beoogd. In Figuur 4-5 is een voorbeeldprofiel te zien voor de combinatie van de kadeversterking en de realisatie van de ecologische verbindingszone.

Figuur 4-3 Compensatielocatie EVZ Achterwaterschap: N10.02 Vochtig hooiland (bron: Definitief Ontwerp Achterwaterschap, Waterschap Rivierenland / BWZ Ingenieurs)

Figuur 4-4 Compensatielocatie EVZ Dwarsgang: N10.02 Vochtig hooiland (bron: Definitief Ontwerp Dwarsgang, Waterschap Rivierenland / BWZ Ingenieurs)

Figuur 4-5 Voorbeeldprofiel compensatielocatie EVZ Achterwaterschap: N10.02 Vochtig hooiland (bron: Definitief Ontwerp Achterwaterschap, Waterschap Rivierenland / BWZ Ingenieurs)

Compensatie

Voor de compensatieopgave van Kade Kortland is in het 'compensatieplan Kade Kortland' een opgave van 798 m² vochtig hooiland reeds gereserveerd. Deze oppervlakte mag niet meer gebruikt worden voor de aanvullende compensatieopgave voor vochtig hooiland uit dit compensatieplan. De aantasting van **N10.02 vochtig hooiland** bij het Achterwaterschap wordt voor een oppervlakte van **1.780 m²** gerealiseerd in de EVZ van het Achterwaterschap. Samen met de 798 m² voor Kade Kortland wordt dus 2.578 m² vochtig hooiland ingezet als compensatie voor deze kadeversterkingen. In de EVZ van het Achterwaterschap wordt zoals aangegeven circa 11.000 m² vochtig hooiland gerealiseerd. De totale realisatie is dus ruim voldoende om onze compensatieopgave te realiseren.

De compensatieopgave voor **N10.02 vochtig hooiland** aan de Dwarsgang en Smoutjesvliet is **7.429 m²** groot. De totale realisatie van vochtig hooiland in de EVZ Dwarsgang noord en zuid is zoals aangegeven circa 12.000 m². Dit betekent dat er ruim voldoende vochtig hooiland wordt gerealiseerd om onze compensatieopgave voor dit deel te realiseren.

De compensatie voor **N05.03 veenmoeras** aan de Smoutjesvliet wordt voor een oppervlakte van **1.000 m²** gerealiseerd in de EVZ van de Dwarsgang noord en zuid. Zoals aangegeven wordt er in de EVZ Dwarsgang noord en zuid circa 5.000 m² veenmoeras gerealiseerd. Naast deze oppervlakte wordt een moerasoever van 1,4km gerealiseerd. Dit is ruim voldoende om onze compensatie te realiseren.

De verdeling van de oppervlaktes over beide ecologische verbindingzones is zo gekozen dat de compensatie zo dicht mogelijk bij de afname van het natuurstype in de NNN gerealiseerd wordt conform de voorkeursladder van de beleidsregel. Met bovenstaande cijfers tonen we aan dat er in de ecologische verbindingzones voldoende oppervlakte wordt gerealiseerd van de beide natuurstypen om te kunnen voldoen aan de compensatieopgave.

Herwaardering natuurwaarde en beheer en onderhoud

De ecologische verbindingzones zijn aangekocht door het waterschap en/of beschikbaar geruild met een vrijwillige kavelruil. De gronden staan dus bij inrichting op naam van het waterschap. In de samenwerkingsovereenkomst wordt in basis de herwaardering van de grond van landbouwwaarde naar natuurwaarde betaald door de provincie. Voor de oppervlaktes uit dit compensatieplan worden de herwaarderingskosten betaald door het waterschap.

Ook de inrichtingskosten zijn in basis conform de samenwerkingsovereenkomst verdeeld. 85% Van de kosten zijn voor de provincie Zuid-Holland en 15% voor het waterschap. Bij de inrichtingskosten van de oppervlaktes ten behoeve van dit compensatieplan zullen de kosten voor 100% worden betaald door het waterschap.

De genoemde oppervlakten worden buiten de samenwerkingsovereenkomst gehouden conform de afspraken die in de samenwerkingsovereenkomst zijn vastgelegd. Het waterschap draagt zelf de kosten voor aankoop, herwaardering en inrichting. De compensatie van vochtig hooiland en veenmoeras voor Achterwaterschap, Dwarsgang en Smoutjesvliet is hiermee gedekt.

Door de kadeversterking kan de huidige natuurbeheertypen uit het natuurbeheerplan niet meer terugkomen op de kade. De kades zelf blijven echter onderdeel van het NNN met het natuurstype kruiden- en faunarijk grasland. Dit betekent dat het waterschap conform paragraaf 2.4.1 de provincie verzoekt om in te stemmen met de compensatieopgave en de daarbij behorende uitbreiding van het NNN vast te stellen conform de verplichte compensatie vanuit de omgevingsverordening. Doordat de compensatie onderdeel is van de EVZ is de uitbreiding nadere invulling van provinciaal beleid.

Voor de delen van de EVZ, die het waterschap gebruikt als compensatie, is het waterschap voor een periode van 25 jaar verantwoordelijk voor (de kosten voor) beheer en onderhoud. In het kader van de realisatie van de EVZ voeren we gesprekken met enkele agrariërs en Staatsbosbeheer om de uitvoering van het beheer en onderhoud bij hen onder te brengen.

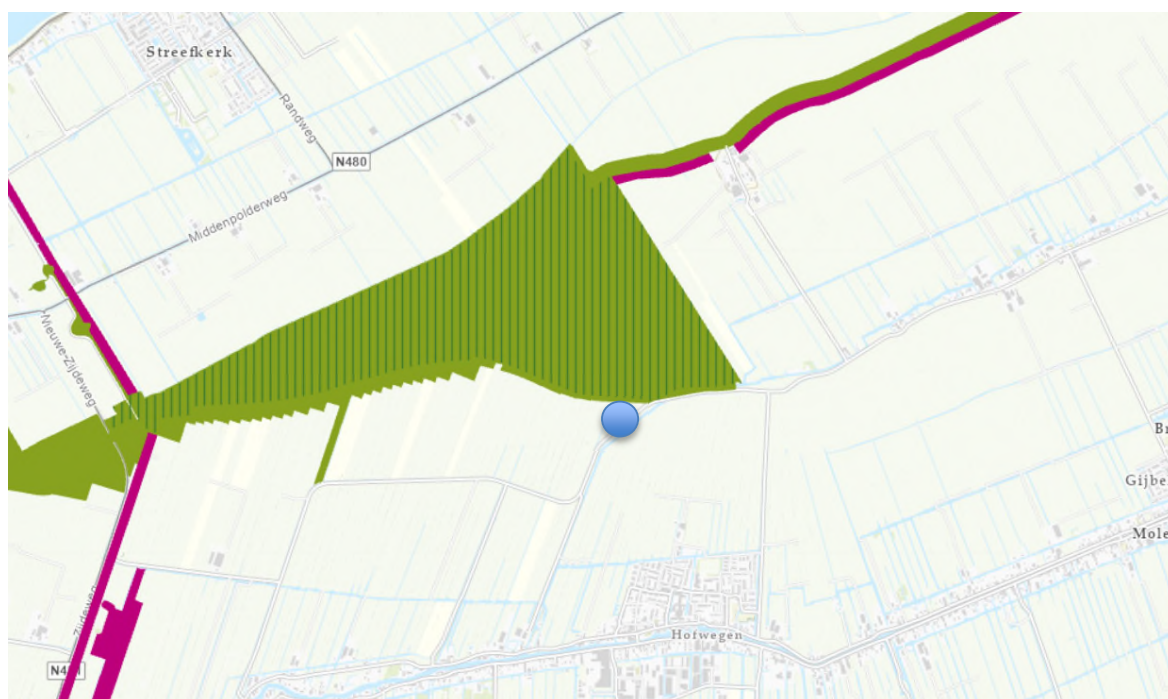
Het waterschap streeft er naar het beheer en onderhoud zo veel mogelijk via de reguliere processen van de SNL te organiseren. Deze processen zijn gericht op het realiseren van de juiste kwaliteit buiten, met een goede financiële administratie en goede ecologische kennis voor de controle in het veld. Deze processen zijn nog niet goed ingericht bij het Waterschap en ook de ecologische kennis ontbreekt. Het waterschap streeft er naar in goed overleg met de provincie Zuid-Holland om op de processen van de SNL aan te sluiten en hier financieel afspraken over te maken.

Voor een andere provincie wordt binnen de beheerorganisatie nu echter wel een oplossing gezocht binnen het waterschap om deze processen zelf op te zetten. Mochten de afspraken met de provincie Zuid-Holland op niks uitlopen, sluiten we voor het beheer en onderhoud aan op de nog op te zetten

processen van het waterschap. Op deze manier is het beheer en onderhoud voor de natuur voldoende geregeld.

4.2 Perceel Geerweg Natuur- en Vogelwacht de Alblasserwaard

De compensatielocatie voor de oppervlakte **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland** betreft het perceel Bleskensgraaf D 376 van de Natuur en Vogelwacht “De Alblasserwaard” (NVWA) en het perceel is kadastraal 11.460m² groot. Het perceel ligt aan de zuidzijde tegen het Natura2000-gebied “de Donkse Laagten” van Staatsbosbeheer aan. Het natuurgebied de Donkse Laagten bestaat uit vochtige en natte graslanden. Het gebied is Natura2000-gebied en valt onder de Europese vogelrichtlijn. Het gebied is onderdeel van het Hollands-Utrechtse Veenweidegebied en staat bekend om de rijkdom aan (weide)vogels.

Figuur 4-6 Ligging perceel ten opzichte van NNN/Natura 2000

Ten zuiden van de Donkse Laagten zijn voor veel percelen ANLb beheerpakketten afgesloten. Dit geldt ook voor het perceel Bleskensgraaf D 376. Daarnaast valt het perceel onder ‘belangrijk weidevogelgebied’. Het beheerpakket ‘botanisch waardevol grasland’ is afgesloten voor een periode tot en met 2028. Voor de periode daarna zijn geen afspraken vastgelegd en er zijn ook geen kwalitatieve verplichtingen op het perceel gelegd. Dit beheerpakket is daarmee een tijdelijke impuls voor het perceel en heeft geen blijvend karakter. Het beheerpakket is gericht op vrijwel geen gebruik van chemische onkruidbestrijding, geen beweiding op het perceel en jaarlijks minimaal 1 keer maaien. Er ontstaat hiermee een tamelijk dichte grasmat, waarin enkele kruidensoorten voorkomen. Intensief overgangsbeheer naar een ijlere kruidenrijkere grasmat is met dit beheerpakket niet mogelijk en niet toegestaan.

Instemming Natuur- en Vogelwacht

De natuur- en vogelwacht heeft dit grasland in overleg met Staatsbosbeheer gekocht met als doel dit perceel te ruilen en daarmee toe te kunnen voegen aan de natuur in de Donkse Laagten. Om hier een eerste impuls aan te geven, heeft de vereniging een zwaar beheerpakket afgesloten. Dit levert wel enige resultaten op, maar het draagt door de dichtheid van de grasmat nog niet bij aan de

doelstellingen van de vereniging, die beoogt een aanvullende bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de Donkse Laagten. De vereniging stemt dan ook in met de ontwikkeling van het perceel naar NNN en met de aanvullende impuls voor het perceel. De instemming van de Natuur- en Vogelwacht voor deze ontwikkeling is (zie Bijlage 1 Instemming inzet perceel Geerweg Natuur- en Vogelwacht) bijgevoegd bij dit compensatieplan.

Inrichting

Op het perceel wordt een aanvullende impuls voorzien in de vorm van de verdere ontwikkeling naar vochtig weidevogelgrasland of zo mogelijk vochtig hooiland, wat als kwalitatief vergelijkbaar mag worden gezien. In overleg met de vereniging en Staatsbosbeheer wordt een nadere invulling van deze impuls vastgesteld. De werkzaamheden van de komende jaren richten zich daarbij op het verschrallen van de grasmatten door intensief verschrallingsbeheer. Het gras wordt daarvoor meerdere keren per jaar gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Daarmee wordt een kruidenrijke en open structuur gecreëerd. Door het schuin afgraven van enkele slootkanten en het graven van enkele greppels wordt het perceel verder vernat. Door een schuin talud richting de weg zorgt een natuurvriendelijke oever voor extra afscherming.

De werkzaamheden zijn gericht op een open structuur van de grasmatten, zodat diverse vogels in de Donkse Laagten dit perceel als aanvulling op het foerageergebied kunnen gebruiken. Enkele broedparen op enige afstand van de weg kunnen uiteindelijk worden verwacht, maar grote hoeveelheden broedende vogels worden door de ligging van het perceel hier niet verwacht. Dit is echter vergelijkbaar met de locatie die moet worden gecompenseerd. Ook hier is door de ligging van een wandelpad op de kade voornamelijk bij de Smoutjesvliet geen sprake van grote aantallen broedparen. Door de uitbreiding van goed foerageergebied wordt echter wel een toename van broedparen verwacht in de nabije omgeving.

De ligging van dit perceel aan de Geerweg naast de Donkse Laagten draagt bij aan de totale draagkracht van het Natura2000-gebied, waarmee de functie en samenhang van de natuur verder wordt versterkt. Door een grotere draagkracht van het hele gebied worden er meer broedende vogels verwacht in het hele gebied. Het gebied kan alleen meer broedparen herbergen als voor de jongen ook voldoende voedsel in de omgeving te vinden is. Daar draagt dit perceel aan bij. Staatsbosbeheer ondersteunt deze impuls en heeft daar een onderbouwing voor toegestuurd. Deze onderbouwing is (zie

Bijlage 2 onderbouwing Staatsbosbeheer perceel Geerweg Natuur en Vogelwacht) toegevoegd aan dit compensatieplan.

Zoals Staatsbosbeheer ook benadrukt, is de inrichting en het beheer gericht op het verder verschrallen van de omstandigheden, zodat er een open en divers soortenrijk grasland ontstaat. Hiermee draagt het perceel bij aan de totale draagkracht van de Donkse Laagten. Door het verhogen van de draagkracht van het gehele gebied, kunnen de hoeveelheid broedparen in de Donkse Laagten weldegelijk toenemen. De impuls aan dit perceel is een impuls aan de Donkse Laagten.

Compensatie

De compensatieopgave van het natuurstype **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland** is 8.428m² groot. Dit betekent dat er een kleine overcompensatie plaatsvindt van circa 0,3 hectare. We beogen met dit plan het hele perceel toe te voegen aan het NNN, waarmee naast de impuls aan het perceel, ook de waarde voor de weidevogels een blijvend karakter heeft. Het perceel wordt geen onderdeel van het Natura2000-gebied.

Het perceel is momenteel, zoals eerder beschreven, onderdeel van het 'belangrijk weidevogelgebied'. Als het perceel wordt toegevoegd aan het NNN, vervalt de status belangrijk weidevogelgebied. De ontwikkeling van vochtig weidevogelgrasland op deze locatie is echter een versterking van die waarde. Er vindt daarom geen aantasting plaats. De oppervlakte hoeft dus door deze ontwikkeling niet aanvullend gecompenseerd te worden.

Cultuurhistorische waarde

De bomen bij de ingang van het perceel blijven behouden omwille van het cultuurhistorische karakter. Bij een dam als toegang van een perceel staat in de Alblasserwaard aan weerszijde een boom. Dit cultuurhistorische karakter van de Alblasserwaard en van dit perceel willen we behouden. Daarom blijven de bomen ook behouden. Op termijn kan met het snoeien van de kroon wel meer knotbomen worden gerealiseerd, waardoor de impact van eventuele predators (roofvogels) wordt verkleind.

Herwaardering natuurwaarde en beheer en onderhoud

Het perceel is door de Natuur- en Vogelwacht als landbouwgrond aangekocht. De herwaardering van het perceel naar natuurwaarde wordt door het waterschap met de Natuur- en Vogelwacht geregeld. De inrichtingskosten van het perceel en het intensievere overgangsbeheer zijn voor rekening van het waterschap. Voor het beheer en onderhoud zullen ook voor de periode daarna afspraken worden gemaakt tussen de Natuur- en Vogelwacht en het waterschap. Na het intensieve overgangsbeheer naar een schralere grasmat met een grotere soortenrijkdom, zal de wijze van onderhoud aansluiten op het onderhoud van de Donkse Laagten. De Natuur- en Vogelwacht beoogt het perceel met Staatsbosbeheer te ruilen, die het perceel conform de doelstelling van de Donkse Laagten verder wil gaan beheren. Voor de langere termijn is het beheer en onderhoud gericht op weidevogels dan ook geborgd.

Het waterschap is (financieel) verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud voor een periode van 25 jaar. Het waterschap streeft er naar het beheer en onderhoud via de reguliere processen van de SNL te organiseren. Deze processen zijn gericht op het realiseren van de juiste kwaliteit buiten, met een goede financiële administratie en goede ecologische kennis voor de controle in het veld. Deze processen zijn nog niet goed ingericht bij het Waterschap en ook de ecologische kennis ontbreekt. Het waterschap streeft er naar in goed overleg met de provincie Zuid-Holland om op deze processen aan te sluiten en hier financieel afspraken over te maken.

Voor een andere provincie wordt binnen de beheerorganisatie nu echter wel een oplossing gezocht binnen het waterschap om deze processen zelf op te zetten. Mochten de afspraken met de provincie

Zuid-Holland op niks uitlopen, sluiten we voor het beheer en onderhoud aan op de nog op te zetten processen van het waterschap. Op deze manier is het beheer en onderhoud voor de natuur voldoende geregeld.

5 Conclusie

De compensatieopgave voor de drie natuurtypen is in dit compensatieplan voldoende uitgewerkt en onderbouwd en de benodigde procedures passen in de reeds afgesproken en geplande stappen. De realisatie van de Ecologische Verbindingszone is in een gevorderd stadium. De compensatie van vochtig hooiland en veenmoeras is dan ook vrijwel zeker. De wens om het perceel aan de Geerweg om te zetten naar NNN met het natuurtipe vochtig weidevogelgrasland is mede de wens van de Natuur- en Vogelwacht en Staatsbosbeheer. De realisatie is ook hier dus vrijwel zeker.

De compensatie voor vochtig hooiland wordt onderdeel van de ecologische verbindingszone langs het Achterwaterschap en de Dwarsgang. Hiermee wordt het onderdeel van een samenhangend deel van het Natuurnetwerk Nederland.

De compensatie voor vochtig weidevogelgrasland wordt gerealiseerd op het perceel van de Natuur- en Vogelwacht de Alblasserwaard aan de Geerweg ten zuiden van het natuurgebied de Donkse Laagten. Inrichting, beheer en onderhoud wordt in afstemming met de Natuur- en Vogelwacht (en Staatsbosbeheer) uitgewerkt. Na alle formaliteiten (toevoegen aan NNN met een natuurbestemming) is het perceel onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland, ligt het naast Natura2000-gebied de Donkse Laagten en draagt het daarmee bij aan de verdere samenhang van de natuur ter plaatse.

De compensatie voor veenmoeras wordt onderdeel van de ecologische verbindingszone langs de Dwarsgang. Hiermee wordt het onderdeel van een samenhangend deel van het Natuurnetwerk Nederland.

De herwaardering, inrichting en het beheer en onderhoud van deze natuurcompensatieopgave is voor de komende 25 jaar met dit compensatieplan voldoende geborgd. Daarmee is voldoende aangetoond dat de benodigde natuurcompensatie in kwaliteit, oppervlakte en samenhang conform de 'beleidsregel compensatie 2013' en de instructieregels uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening voldoende behouden blijft of toeneemt.

De ecologische verbindingszone is in grote mate al in bezit van het waterschap. De realisatie van de verbindingszone met het vochtig hooiland en veenmoeras wordt conform de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Zuid-Holland gerealiseerd. Mocht tegen de verwachting in de voorgestelde compensatie voor vochtig weidevogelgrasland niet kunnen worden gerealiseerd, wordt deze opgave van ca 0,8 hectare conform artikel 8 van de beleidsregel financieel gecompenseerd met de provincie Zuid-Holland.

Tot slot is in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** hieronder weergegeven wat er verandert voor de NNN. In de eerste kolom is de locatie weergegeven. In de tweede kolom staat welk natuurtipe er voor welk oppervlakte geraakt wordt. In de derde kolom staat de natuur, die nu geen onderdeel is van de NNN en wel wordt gezien als compensatieopgave. In kolom 4 is aangeven of op de huidige locatie NNN een ander (lager) natuurtipe behouden blijft. In kolom 5 is de compensatie (inclusief toeslag) weergegeven binnen de (reeds begrensde) ecologische verbindingszone. Dit is daarmee geen aanvullende NNN begrenzing. In kolom 6 is tot slot de compensatie (inclusief toeslag) weergegeven, waar een aanvullende begrenzing voor de NNN noodzakelijk is om deze compensatieplicht mogelijk te maken.

Er vindt dus een netto afname van de NNN plaats van 794 m² en een minimale toename van 8.428 m². Doordat de netto toename niet exact te realiseren is, vindt er overcompensatie plaats van ruim 0,3 hectare, waardoor de netto toename van de NNN (kadastraal) 11.460 m² groot is. De overige oppervlakte wordt binnen de reeds aangewezen NNN (EVZ) gerealiseerd.

Tabel 5 overzicht NNN was - wordt

Kadetract / Compensatielocatie	NNN (huidig) voor realisatie excl toeslag	Natuur (geen NNN) voor realisatie excl toeslag	NNN (huidig) na realisatie	NNN (nieuw) reeds begrensd (EVZ) incl toeslag	NNN (nieuw) aanvullend begrensd incl toeslag
Achterwaterschap	Vochtig hooiland: 1.335 m2	-	Kruiden- en faunarijk grasland: 1.335m2	Vochtig Hooiland: 1.780 m2	-
Dwarsgang zuid	Vochtig hooiland: 1.179 m2	-	Kruiden- en faunarijk grasland: 1.179 m2	Vochtig Hooiland: 1.572 m2	-
Dwarsgang zuid	Vochtig weidevogelgrasland: 794 m2	-	verdwijnt	-	-
Smoutjesvliet	Vochtig hooiland: 4.393 m2	-	Kruiden- en faunarijk grasland: 4.393 m2	Vochtig Hooiland (EVZ Dwarsgang): 5.857 m2	-
Smoutjesvliet	Vochtig weidevogelgrasland: 5.528 m2	-	Kruiden- en faunarijk grasland: 5.528 m2	-	-
Smoutjesvliet	-	Veenmoeras: 750 m2	-	Veenmoeras (EVZ Dwarsgang): 1.000 m2	-
Geerweg	-	-	-	-	Vochtig weidevogelgrasland: 8.428 m2

Bijlage 1 Instemming inzet perceel Geerweg Natuur- en Vogelwacht

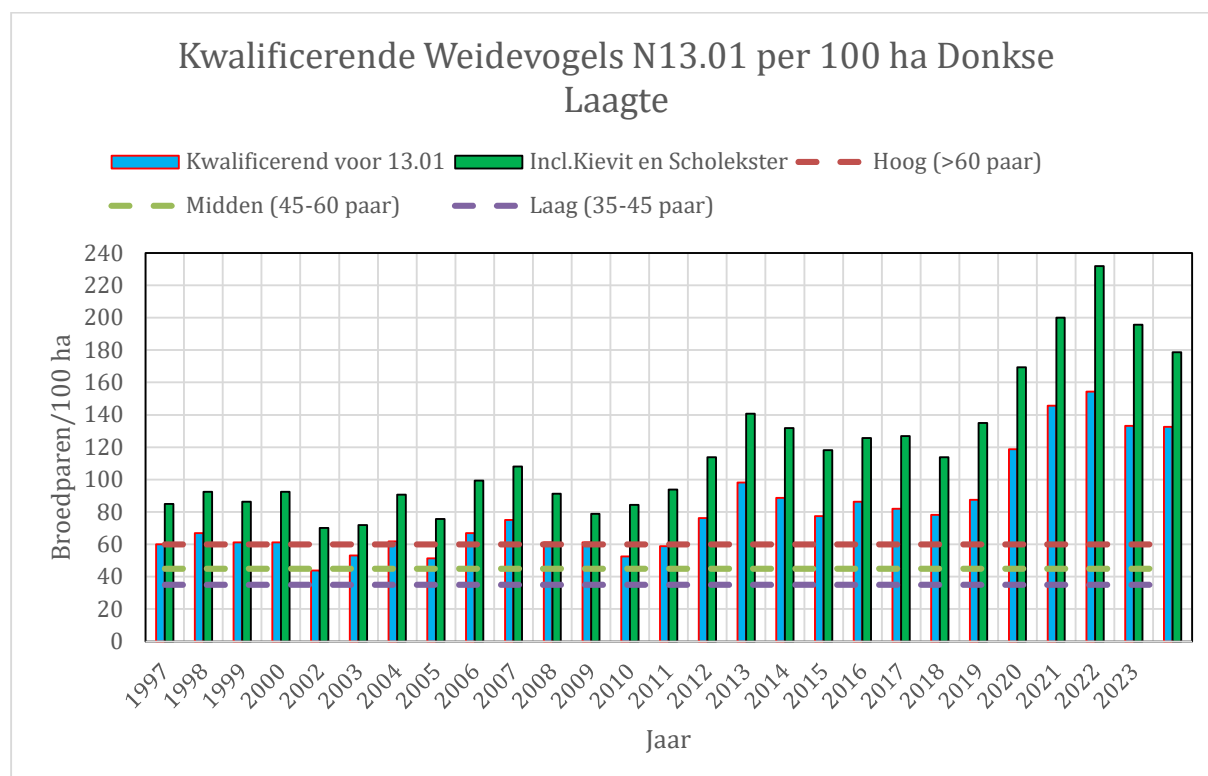
De ondertekende samenwerkingsverklaring tussen de Natuur en Vogelwacht en het waterschap is separaat toegevoegd aan dit document.

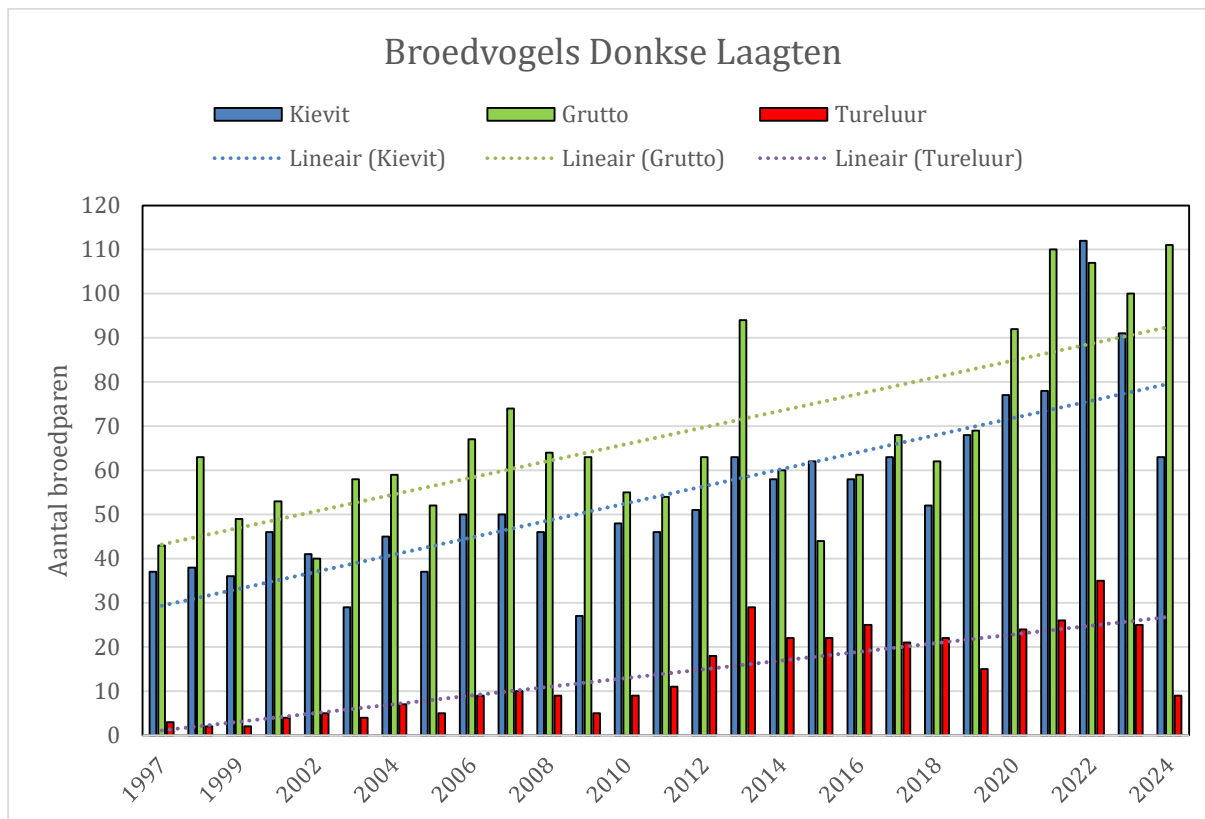
Bijlage 2 onderbouwing Staatsbosbeheer perceel Geerweg Natuur en Vogelwacht

Wat hebben weidevogels nodig?

1. Slaapplaats
2. Foerageer plaats ouder vogels (bodemleven)
3. Broed gelegenheid
4. Foerageer plaats jongen (insecten)
5. Voldoende tijd om vliegvlug te worden
6. Maatwerk in het beheer, schakelen op basis van kennis en ervaring beheer
7. Robuust gebied met veel weidevogels om een sterke luchtmacht te hebben tegen vliegende predatoren
8. Openheid gegarandeerd voor de toekomst
9. Rust gegarandeerd voor de toekomst

Het ten noorden van de Geerweg gelegen gebied de Donkse Laagten van de Staatsbosbeheer heeft bovenstaande punten heel goed op orde. Waardoor er hele hoge aantallen weidevogels op een beperkt oppervlak broeden. Als je kijkt naar de populatie Grutto in de Alblasserwaard dan broedt er ca 12.5 % van de populatie op minder dan 1% van het totale grasland areaal in de Alblasserwaard. (Zie grafieken voor trendlijn aantallen weidevogels)

Vergroten van de Donkse laagten met NNN bestemde N13.01 Weidevogelgrasland geeft altijd een toegevoegde waarde aan de populatie.

Het perceel van de NVWA zal bij toevoegen aan het NNN een betere positie krijgen op de punten 2,4,5,6,7,8 en 9. Er zal wel eens een keer een scholekster of kievit kunnen gaan broeden. Maar als broedgebied met de huidige bomen en zo dicht langs de weg zal het niet direct een toegevoegde waarde zijn. Maar de andere punten zijn minstens net zo belangrijk in de robuustheid van het gebied.

De Donkse Laagten heeft zich bewezen door met een lange termijnvisie enorme resultaten te kunnen boeken, de grafieken hierboven laten een trendlijn zien, die je kan doortrekken vanaf 1984 toen er nog 2 stel Grutto's broedden in de Donkse Laagten. Hoe groter en robuuster het gebied is met de mogelijkheid om het beheer zo in te passen wat goed is voor weidevogels, kunnen de aantallen natuurlijk van jaar op jaar verschillen.

Het perceel van de NVWA heeft nog een redelijke zware (voor natuurbegrippen) grasproductie maar laat al zien dat het verlagen van de mestgift al tot meer kruidenrijkdom leidt. Het ontwikkelingsbeheer dat nodig is om op bovenstaande 9 punten zo goed mogelijk mee te doen is zorgen voor nog verder vergroten van de kruidenrijkdom in het grasland. Ook de doorwaadbaarheid van het gewas kan nog beter zodat kuikens goed kunnen foerageren. Een aantal jaren zal er intensiever gemaaid en afgeruimd moeten worden om dit te bereiken. Mogelijk een aantal oeverzones verflauwen en waar mogelijk het grondwaterpeil verhogen en deze 1.1 ha draagt nog beter bij.

Bovengenoemde maatregelen zijn binnen het NNN makkelijk te realiseren. In de vastomlijnde beheerpakketten in het ANLB waar de periode kort is en de kans op andere visie op de loer ligt is dit

maatwerk niet of veel moeilijker mogelijk. E.e.a. staat of valt met de bereidwilligheid van de gebruiker van het land. Binnen het NNN met Staatsbosbeheer als partner (of in de toekomst als eigenaar) is het juiste beheer geborgd; de Donkse Laagten laten dat zien. Het perceel heeft meer aandacht nodig voor een goede bijdrage dan alleen maaien, afruimen en mest brengen. Binnen ANLb gaat dat niet gebeuren. Binnen NNN makkelijk te realiseren, omdat het tegen een robuust gebied aanligt.

https://www.youtube.com/watch?v=gvozX7Snuq8A&ab_channel=Staatsbosbeheer